

Forest Stewardship Council®

Certifikacija lanca sljedivosti

FSC-STD-40-004 V3-1 HR

Naslov: Certifikacija lanca sljedivosti

Kod dokumenta: FSC-STD-40-004 V3-1 HR

Datum usvajanja: 14. siječnja 2021

Kontakt: FSC International Center
Policy and Standards Unit
Charles-de-Gaulle-Str. 5
53113 Bonn, Germany
 +49-(0)228-36766-0
 +49-(0)228-36766-30
 policy.standards@fsc.org

Prijevod pripremio: FSC Italija

E-pošta za komentare: i.hederic@it.fsc.org - info@fsc-italia.it

© 2017 Forest Stewardship Council, A.C. Sva prava pridržana.
FSC® F000100

Nijedan dio ovog dokumenta zaštićenog autorskim pravima izdavača se ne smije reproducirati ili kopirati u bilo kojem obliku ili na bilo koji način (grafički, elektronički ili mehanički, uključujući fotokopiranje, snimanje ili druge metode) bez pismenog odobrenja izdavača.

Tiskane kopije nisu kontrolirane te služe samo za referencu. Molimo potražite elektroničku kopiju na FSC web stranici (ic.fsc.org) kako biste bili sigurni da se pozivate na najnoviju verziju.

Forest Stewardship Council (FSC) je neovisna, neprofitna, nevladina organizacija osnovana s ciljem da podrži ekološki prikladno, društveno korisno i ekonomski održivo gospodarenje svjetskim šumama.

Vizija FSC-a: Svjetske šume trebaju zadovoljiti društvena, ekološka i ekonomska prava i potrebe današnjih generacija bez ugrožavanja prava i potreba budućih generacija.

Bilješke uz prijevod na hrvatski jezik

Ovaj dokument je prijevod službene norme *FSC-STD-40-004 V3-1 EN Chain of Custody Certification*. Prijevod je pripremljen od strane zaposlenika nacionalnog ureda FSC Italija. Za potrebe prijevoda ključnih izraza korištenih u ovoj normi konzultirani su predstavnici certifikacijskih tijela te se ovim putem posebno zahvaljujemo Tamari Duić, Damiru Malekoviću te Hrvoju Borasu na trudu i pomoći!

Svrha prijevoda je olakšati čitanje i razumijevanje normativnog dokumenta te olakšati njegovo ispravno tumačenje i primjenu od strane organizacija i drugih zainteresiranih dionika.

U slučaju nedoumice ili u slučaju odstupanja između prijevoda i izvorne engleske verzije, engleska verzija se mora smatrati ispravnom.

Za dodatna pojašnjenja prijevoda, možete se obratiti nacionalnom uredu FSC Italija.

FSC Italia

c/o Associazione Italiana per la Gestione Forestale Responsabile

Via Ugo Foscolo, 12

35131 Padova - Italia

(+39) 049 8762749

info@fsc-italia.it – i.hederic@it.fsc.org

Web: <https://it.fsc.org/it-it>

Web: <https://fsc.org/en/adria-balkan>

Uvod

FSC lanac sljedivosti (engl. Chain of Custody - CoC) predstavlja lanac opskrbe proizvoda od izvora u šumi (ili od mjesta gdje je materijal ponovno upotrijebljen u slučaju recikliranog materijala) do krajnjeg korisnika ili mjesta gdje se proizvod prodaje s FSC tvrdnjom na pripadajućim dokumentima o prodaji i/ili do mjesta gdje je obrada proizvoda završena te je gotov proizvod označen FSC oznakom. CoC uključuje svaku etapu od nabave do obrade, trgovine i distribucije, gdje prelazak na sljedeću etapu unutar lanca opskrbe podrazumijeva promjenu vlasništva nad proizvodom.

Svaka promjena vlasništva nad FSC certificiranim proizvodima unutar lanca opskrbe zahtijeva uspostavljanje učinkovitog CoC sustava upravljanja na razini odgovarajuće organizacije kao i provjeru ispravnosti CoC sustava upravljanja od strane neovisnog FSC-akreditiranog certifikacijskog tijela, ukoliko organizacija želi koristiti FSC tvrdnje za svoje proizvode.

FSC certifikacija takvih CoC sustava upravljanja osmišljena je kako bi vjerodostojno pružila jamstvo da proizvodi koji se prodaju s FSC tvrdnjom potječu iz dobro gospodarenih šuma, kontroliranih izvora, ponovno upotrijebljenih materijala, ili kombinacije navedenih izvora. FSC CoC certifikacija na taj način olakšava transparentan protok proizvoda izrađenih od spomenutih izvora materijala kroz lanac opskrbe.

Prijašnje verzije

V1-0 U rujnu 2004. godine, FSC upravni odbor je odobrio početnu verziju norme „FSC-STD-40-004 V1-0: FSC CoC norma za poduzeća koja proizvode i isporučuju FSC certificirane proizvode“.

V2-0 Ova značajna revizija norme uvela je nove koncepte poput grupa proizvoda i kreditnog sustava. Razmotrene su brojne preporuke radnih skupina koje su održale tri tehnička sastanka između listopada 2005. i veljače 2007. godine, kao i preporuke sudionika dobivene na temelju različitih javnih nacrti te dokumenta za raspravu „FSC-DIS-01-013: Recenzija i revizija FSC CoC norme“. Verziju V2-0 odobrio je FSC upravni odbor prilikom 46. sastanka, u studenom 2007. godine.

V2-1 Ova manja revizija norme uvela je nove zahtjeve za nositelje certifikata u pogledu posvećenost FSC vrijednostima na domeni zaštite na radu. Ovu verziju dokumenta odobrio je FSC direktor politike 1. listopada 2011. godine.

V3-0 Ova značajna revizija norme razmotrila je pet prijedloga FSC Generalne skupštine iz 2011. godine (Prijedlozi 38, 43, 44, 45 i 46), kao i rezultate istraživanja odobrenih od strane FSC International organizacije poput metodologije kredita više lokacija, integriteta lanca opskrbe, te mogućnosti optimalnog vrednovanja pred-potrošačkog materijala namijenjenog za ponovnu upotrebu u FSC sustavu. Ovu verziju dokumenta odobrio je FSC upravni odbor prilikom 73. sastanka, u studenom 2016. godine.

V3-1 Ova manja revizija norme predstavila je nove FSC temeljne zahtjeve za rad u FSC certifikaciju lanca sljedivosti i uključila izmjene, dopune i uredničku recenziju radi poboljšanja izvedbe norme, poput uključivanja savjeta i interpretacija. Ovu verziju dokumenta odobrio je FSC upravni odbor u siječnju 2021. godine.

Sadržaj

A	Cilj.....	6
B	Područje primjene.....	6
C	Datum stupanja na snagu i valjano razdoblje.....	7
D	Reference	7
DIO I: Opći zahtjevi		9
1	CoC sustav upravljanja	9
2	Nabava materijala	10
3	Rukovođenje materijalom.....	11
4	Zapisi FSC materijala i proizvoda.....	12
5	Prodaja	12
6	Sukladnost sa zakonodavstvom o legalnosti drva.....	14
7	FSC temeljni zahtjevi za rad.....	15
DIO II: Kontrola FSC tvrdnja.....		17
8	Uspostavljanje grupa proizvoda radi kontrole FSC tvrdnja	17
9	Sustav prijenosa	18
10	Postotni sustav	19
11	Kreditni sustav	20
DIO III: Dodatni zahtjevi		22
12	Zahtjevi za FSC označavanje.....	22
13	Podugovaranje	22
DIO IV: Kriteriji prihvatljivosti za CoC certifikaciju pojedinačne lokacije, CoC certifikaciju više lokacija, i grupnu CoC certifikaciju		24
14	Prihvatljivost za CoC certifikaciju pojedinačne lokacije	24
15	Prihvatljivost za CoC certifikaciju više lokacija	24
16	Prihvatljivost za grupnu CoC certifikaciju	25
Prilog A. Primjeri grupa proizvoda (informativno).....		27
Prilog B. Primjeri primjene FSC sustava kontrole (informativno)		29
Prilog C. Primjeri komponenata proizvoda koje trebaju biti certificirane (normativno).....		32
Prilog D. Samoprocjena FSC temeljnih zahtjeva za rad (normativno)		35
Prilog E. Pojmovi i definicije		43

A Cilj

Cilj ove norme je pružiti minimalne zahtjeve za CoC upravljanje i proizvodnju unutar organizacije kako bi se moglo pokazati da su šumski materijali i proizvodi (kupljeni, označeni, i prodani kao FSC certificirani) podrijetlom iz dobro gospodarenih šuma, kontroliranih izvora, ponovno upotrijebljenih materijala ili kombinacije navedenih izvora te da su sve pripadne tvrdnje legitimne i ispravne.

B Područje primjene

Ovo je temeljna norma za FSC CoC certifikaciju koja određuje zahtjeve koji se primjenjuju za sve CoC certificirane organizacije kao i podnositelje zahtjeva za CoC certifikacijom, s obzirom na nabavu, obradu, označavanje i prodaju šumskih proizvoda kao FSC certificiranih.

Polje 1. Kome je namijenjena FSC CoC certifikacija?

Kako bi se za određeni proizvod moglo tvrditi da je FSC certificiran, mora postojati neprekinut lanac organizacija, neovisno certificiranih od strane FSC-akreditiranih certifikacijskih tijela, koji obuhvaća svaku promjenu zakonskog vlasništva nad proizvodom, od certificirane šume ili mjesta gdje je materijal ponovno upotrijebljen do organizacije koja prodaje proizvod s FSC tvrdnjom na pripadajućim dokumentima o prodaji i/ili do mjesta gdje je proizvod završen i FSC označen. CoC certifikacija nužna je za sve organizacije u lancu opskrbe šumskih proizvoda koje imaju zakonsko vlasništvo nad certificiranim proizvodom te obavljaju najmanje jednu od sljedećih aktivnosti:

- a) prodaju FSC certificirane proizvode s FSC tvrdnjama na dokumentima o prodaji;
- b) označavaju proizvode kao FSC certificirane;
- c) proizvode ili mijenjaju sastav (npr. miješanje ili dodavanje šumskih materijala u proizvod) ili fizički integritet (npr. ponovno pakiranje, ponovno označavanje) proizvoda prodanih s FSC tvrdnjama;
- d) promoviraju FSC certificirane proizvode, osim FSC označenih gotovih proizvoda koji smiju biti promovirani od strane ne-certificiranih organizacija (npr. trgovci na malo) u skladu s normom *FSC-STD-50-002 Zahtjevi za promotivno korištenje FSC zaštićenih oznaka od strane organizacija koje nisu nositelji certifikata*.

NAPOMENA: FSC tvrdnje su potrebne u slučaju kada naredni kupci žele koristiti FSC certificirane proizvode kao ulazni materijal za proizvodnju novih certificiranih proizvoda i/ili za daljnju preprodaju FSC certificiranih proizvoda.

CoC certifikacija nije nužna za organizacije koje pružaju usluge certificiranim organizacijama bez preuzimanja zakonskog vlasništva nad certificiranim proizvodima, uključujući:

- a) posrednike i aukcijske kuće koji organiziraju trgovinu certificiranih proizvoda između kupca i prodavača;
- b) pružatelje logističkih usluga, prijevoza i/ili privremenog skladištenja certificiranih proizvoda bez promjene sastava ili fizičkog integriteta;
- c) izvođače radova koji djeluju na osnovi sporazuma o podugovaranju u skladu s poglavljem 13 ove norme.

Polje 2. Koje komponente proizvoda trebaju biti certificirane?

Sve komponente proizvoda koje potječu iz šume te imaju funkcionalnu svrhu u proizvodu moraju biti u skladu sa zahtjevima CoC norme. Komponenta proizvoda ima funkcionalnu svrhu ako je ukupna funkcija proizvoda ugrožena uklanjanjem same komponente. Komponente proizvoda sa sekundarnim funkcijama koje potječu iz šume (npr. komponente za prijevoz, zaštitu ili izdavanje) mogu biti izuzete od zahtjeva kontrole CoC norme.

Pakiranje izrađeno od materijala koji potječu iz šume (npr. papir ili drvo) smatra se zasebnim elementom, različitim od unutarnjeg proizvoda. Stoga se organizacija može odlučiti želi li imati certificiran proizvod, certificirano pakiranje, ili oboje.

NAPOMENA: Za nedrvne šumske proizvode je prihvatljivo da je samo jedan sastojak/komponenta FSC certificirana sve dok je na FSC oznaci i/ili povezanim izjavama navedena jasna referenca na certificirani sastojak/komponentu.

Ova norma je podijeljena u četiri dijela. Dijelovi I i II sadrže opće zahtjeve koji su obvezni za sve nositelje CoC certifikata. Zahtjevi navedeni u dijelovima III i IV primjenjuju se u skladu s područjem primjene svakog certifikata.

Svi aspekti ove norme se smatraju normativnima, uključujući područje primjene, datum stupanja na snagu, reference, izraze i definicije, tablice, polja i priloge, osim ako nije drugačije navedeno.

C Datum stupanja na snagu i valjano razdoblje

Datum usvajanja:	Siječanj 2021
Datum objave:	2. veljače 2021
Datum stupanja na snagu:	1. rujna 2021
Prijelazno razdoblje:	1. rujna 2021 – 31. prosinca 2022
Valjano razdoblje:	Dok se ne zamijeni ili povuče

NAPOMENA: Po isteku prijelaznog razdoblja za sve nositelje certifikata mora se primjenjivati ova verzija norme.

D Reference

FSC-STD-40-004 je glavna norma koja se primjenjuje za certifikaciju svih CoC organizacija te se može kombinirati s komplementarnim normama u skladu s područjem primjene certifikata organizacije, kao što je navedeno u tablici A.

Dokumenti navedeni kao komplementarne norme i drugi normativni dokumenti su relevantni za primjenu FSC-STD-40-004 norme. Za nedatirane reference primjenjuje se posljednje izdanje referenciranog dokumenta (uključujući sve izmjene i dopune).

Tablica A. FSC CoC normativni okvir

FSC normativni dokumenti primjenjivi za sve nositelje CoC certifikata	
FSC-STD-40-004 <i>Certifikacija lanca sljedivosti</i> FSC-STD-40-004a <i>Klasifikacija FSC proizvoda (FSC-STD-40-004 dodatak)</i> FSC-DIR-40-004 <i>Direktiva o certifikaciji lanca sljedivosti</i> FSC-POL-01-004 <i>Pravilnik o udruživanju organizacija s FSC-om</i>	
Komplementarni normativni dokumenti (primjenjivi u skladu s područjem primjene certifikata)	
Aktivnosti	Primjenjivi normativni dokumenti
Grupna CoC ili CoC više lokacija	FSC-STD-40-003 <i>Certifikacija lanca sljedivosti više lokacija</i>
Nabava kontroliranog drva	FSC-STD-40-005 <i>Zahtjevi za nabavu kontroliranog drva</i> FSC-DIR-40-005 <i>FSC direktiva o FSC kontroliranom drvu</i>
Nabava materijala namijenjenog za ponovnu upotrebu	FSC-STD-40-007 <i>FSC norma o korištenju materijala namijenjenog za ponovnu upotrebu u FSC grupama proizvoda i FSC certificiranim projektima</i>
Korištenje FSC zaštićenih oznaka	FSC-STD-50-001 <i>Zahtjevi za korištenje FSC zaštićenih oznaka od strane nositelja certifikata</i>

NAPOMENA: FSC-ove interpretacije normativnog okvira su dostupne na FSC web stranici (fsc.org).

Polje 3. Često korišteni izrazi za izražavanje odredba [Prilagođeno iz *ISO/IEC Direktive, 2. dio: Pravila za strukturu i izradu međunarodnih norma*]

„*mora*“: (engl. shall) označava zahtjeve koji se moraju strogo slijediti kako bi se osigurala sukladnost s normom.

„*treba*“: (engl. should) ukazuje da se između nekoliko mogućnosti preporučuje jedna kao posebno pogodna, bez spominjanja ili isključenja drugih ili da se određeni način djelovanja preferira, ali nije nužan.

„*smije*“: (engl. may) označava tijek radnje koja je dopuštena unutar granica dokumenta.

„*može*“: (engl. can) se koristi za izjave o mogućnosti i sposobnosti, bilo materijalne, fizičke ili uzročne.

DIO I: Opći zahtjevi

1 CoC sustav upravljanja

- 1.1 Organizacija mora uspostaviti i održavati CoC sustav upravljanja primjerene veličine i složenosti, kako bi se osigurala kontinuirana sukladnost sa svim primjenjivim zahtjevima certifikacije, uključujući sljedeće:
- a) imenovati predstavnika uprave koji ima potpunu ovlast i odgovornost za sukladnost organizacije sa svim primjenjivim zahtjevima certifikacije;
 - b) uspostaviti i održavati ažurne dokumentirane postupke koji pokrivaju zahtjeve certifikacije s obzirom na područje primjene certifikata;
 - c) definirati ključno osoblje odgovorno za provedbu svakog postupka;
 - d) educirati osoblje u skladu s aktualnom verzijom postupaka organizacije kako bi se osigurala potrebna razina vještine za uspostavu CoC sustava upravljanja;
 - e) održavati cjelovite i ažurne zapise dokumenata potrebnih za dokazivanje sukladnosti organizacije sa svim primjenjivim zahtjevima certifikacije, te ih čuvati najmanje pet (5) godina. Ovisno o području primjene certifikata, organizacija mora voditi zapise o sljedećim dokumentima: postupci, popisi grupa proizvoda; zapisi o edukaciji; dokumenti o kupnji i prodaji; materijalni knjigovodstveni zapisi; godišnji sažeci obujma proizvodnje; odobrenja za korištenje zaštićenih oznaka; zapisi o dobavljačima, pritužbama i podugovaranju; kontrola nesukladnih proizvoda; zapisi programa provjere za materijale namijenjene za ponovnu upotrebu i zapisi koji se odnose na sustav dužne pažnje za kontrolirane materijale i FSC kontrolirano drvo.
- 1.2 Organizacija mora primijeniti kriterije prihvatljivosti za certifikaciju navedene u Dijelu IV kako bi definirala prihvatljivost za CoC certifikaciju pojedinačne lokacije, CoC certifikaciju više lokacija ili grupnu CoC certifikaciju.
- 1.3 Organizacija se mora obvezati na poštivanje FSC vrijednosti kako je definirano u dokumentu FSC-POL-01-004 *Pravilnik o udruživanju organizacija s FSC-om*.
- 1.4 Organizacija se mora obvezati na primjenu zaštite na radu (engl. occupational health and safety - OHAS). Organizacija mora, minimalno, imenovati predstavnika OHAS-a, uspostaviti i provoditi postupke primjerene njezinoj veličini i složenosti te educirati svoje osoblje u skladu sa zahtjevima OHAS-a.
- NAPOMENA: Drugi certifikati i/ili provođenje lokalnog zakonodavstva vezanog uz OHAS koji obuhvaćaju elemente zahtijevane odredbom 1.4 smiju se koristiti kao dokaz o sukladnosti s ovim zahtjevom (npr. može se smatrati da organizacija automatski ispunjava odredbu 1.4).*
- 1.5 Organizacija mora usvojiti¹ i provoditi izjavu/e o politici koje obuhvaćaju FSC temeljne zahtjeve za rad. Izjave o politici moraju biti dostupne dionicima (tj. pogođenim i zainteresiranim dionicima) i certifikacijskom tijelu organizacije.
- 1.6 Organizacija mora održavati ažurnu samoprocjenu u kojoj opisuje kako organizacija primjenjuje FSC temeljne zahtjeve za rad
- 1.7 na svoje poslovanje. Samoprocjena se podnosi certifikacijskom tijelu organizacije.
- 1.8 Organizacija mora osigurati da su primjereno razmotrene sve pritužbe zaprimljene u vezi s njezinom sukladnosti sa zahtjevima certifikacije s obzirom na područje primjene CoC certifikata, uključujući sljedeće:
- a) potvrditi prijem pritužbe podnositelju pritužbe u roku od dva (2) tjedna od primitka pritužbe;

¹ Može razviti novu politiku ili koristiti postojeću.

- b) istražiti pritužbu i u roku od tri (3) mjeseca definirati pripadne predložene radnje kao odgovor na pritužbu. Ukoliko je potrebno dodatno vrijeme za dovršetak istrage, o tome se mora obavijestiti podnositelja pritužbe kao i certifikacijsko tijelo organizacije;
- c) poduzeti odgovarajuće radnje u vezi s pritužbama i bilo kakvim nedostacima u postupcima koji utječu na sukladnost sa zahtjevima certifikacije;
- d) obavijestiti podnositelja pritužbe kao i certifikacijsko tijelo organizacije kada se smatra da je pritužba uspješno riješena i zatvorena.

1.9 Organizacija mora imati definirane postupke kojima se osigurava da su svi nesukladni proizvodi identificirani i kontrolirani u svrhu sprječavanja njihove nenamjerne prodaje i isporuke s FSC tvrdnjom. Ukoliko se nakon isporuke utvrdi da su isporučeni nesukladni proizvodi, organizacija mora poduzeti sljedeće radnje:

- a) pismeno obavijestiti svoje certifikacijsko tijelo kao i sve izravno pogođene kupce u roku od pet radnih dana o identifikaciji nesukladnih proizvoda te čuvati zapise tih obavijesti;
- b) analizirati uzroke pojave nesukladnih proizvoda i provoditi mjere za sprečavanje njihovog ponovnog pojavljivanja;
- c) surađivati sa svojim certifikacijskim tijelom kako bi certifikacijsko tijelo moglo potvrditi da su poduzete odgovarajuće radnje za ispravljanje nesukladnosti.

1.10 Organizacija mora podržati provjeru transakcija od strane svog certifikacijskog tijela i Accreditation Services International (ASI) organizacije, pružanjem uzoraka podataka o FSC transakcijama, na zahtjev certifikacijskog tijela.

NAPOMENA: Podaci o cijenama ne ulaze u opseg pružanja podataka u sklopu provjere transakcija.

1.11 Organizacija mora podržati ispitivanje vlakana koje provodi njezino certifikacijsko tijelo i ASI predajući uzorke i vrste materijala i proizvoda te informacije o sastavu vrsta na provjeru, na zahtjev.

1.12 Organizacija smije koristiti sukladnost s drugim shemama certifikacije kao dokaz o usklađenosti s poglavljem 7 „FSC temeljni zahtjevi za rad”.

2 Nabava materijala

2.1 Organizacija mora održavati ažurne podatke o svim dobavljačima koji isporučuju materijale korištene za FSC grupe proizvoda, uključujući naziv, certifikacijski kod (ako je primjenjivo) i isporučeni materijal.

2.2 Kako bi prepoznala moguće promjene koje bi mogle utjecati na dostupnost i autentičnost isporučenih proizvoda, organizacija mora redovito provjeravati valjanost certifikata svojih aktivnih dobavljača FSC materijala kao i područje primjene grupa proizvoda putem FSC baze podataka (info.fsc.org).

NAPOMENA: Druge FSC platforme usklađene s FSC bazom podataka (npr. portal za korištenje zaštićenih oznaka) mogu podržati sukladnost organizacije s ovim zahtjevom slanjem automatskih obavijesti organizaciji u slučaju promjene područja primjene certifikata dobavljača.

2.3 Organizacija mora provjeriti dobavljačevu dokumentaciju o prodaji ili isporuci (ili oboje) kako bi potvrdila da je:

- a) isporučena vrsta materijala i pripadajuća količina u sukladnosti s priloženom dokumentacijom;
- b) navedena FSC tvrdnja;
- c) naveden dobavljačev kod FSC lanca sljedivosti ili kod FSC kontroliranog drva za materijale isporučene s FSC tvrdnjom.

- 2.4 Organizacija mora osigurati da se u FSC grupama proizvoda koriste samo prihvatljivi i ispravni ulazni materijali, kako je definirano u tablici B.

Tablica B. Prihvatljivi ulazni materijali prema FSC tvrdnjama za izlazne proizvode iz pojedine grupe proizvoda.

FSC tvrdnja izlaznih proizvoda pojedine grupe proizvoda	Prihvatljivi ulazni materijali
FSC 100%	FSC 100%
FSC MJEŠAVINA x% / FSC MJEŠAVINA Kredit	FSC 100%, FSC MJEŠAVINA x%, FSC MJEŠAVINA Kredit, FSC RECIKLIRANO x%, FSC RECIKLIRANO Kredit, kontrolirani materijal, FSC Kontrolirano drvo, pred-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu, post-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu.
FSC RECIKLIRANO x% / FSC RECIKLIRANO Kredit	FSC RECIKLIRANO x%, FSC RECIKLIRANO Kredit, pred-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu, post-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu.
FSC Kontrolirano drvo	FSC 100%, FSC MJEŠAVINA x%, FSC MJEŠAVINA Kredit, kontrolirani materijal, FSC Kontrolirano drvo.

- 2.5 Organizacije koje nabavljaju materijal namijenjen za ponovnu upotrebu koji nije FSC certificiran, a koristi se u FSC grupama proizvoda, moraju udovoljavati zahtjevima norme FSC-STD-40-007.
- 2.6 Organizacije koje nabavljaju izvorni (engl. virgin) materijal koji nije FSC certificiran, a koji se koristi u FSC grupama proizvoda kao kontrolirani materijal, moraju udovoljavati zahtjevima norme FSC-STD-40-005.
- 2.7 Organizacije koje ponovno upotrebljavaju materijal dobiven iz primarne ili sekundarne obrade na području vlastitog pogona smiju klasificirati takav materijal s istom ili nižom razinom kategorije izvornog materijala iz kojeg je dobiven materijal za ponovnu upotrebu. Materijal koji se ponovo upotrebljava, a dobiven je iz sekundarne obrade, organizacija također smije klasificirati kao pred-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu, osim materijala koji je odbačen u proizvodnom procesu, a koji se može ponovno upotrijebiti u istom pogonu na način da se iznova uključi u isti proizvodni proces koji ga je stvorio.
- 2.8 Organizacija smije klasificirati materijale koji se nalaze na zalihi u vrijeme glavnog vrednovanja od strane certifikacijskog tijela i materijale primljene između datuma glavnog vrednovanja i datuma izdavanja CoC certifikata kao prihvatljive ulazne materijale, pod uvjetom da organizacija može dokazati certifikacijskom tijelu da ti materijali udovoljavaju zahtjevima za nabavu FSC materijala.

3 Rukovođenje materijalom

- 3.1 U slučajevima kada postoji rizik od ulaska neprimjerenih ulaznih materijala u FSC grupe proizvoda, organizacija mora primijeniti jednu ili više od sljedećih metoda odvajanja:
- a) fizičko odvajanje materijala;
 - b) vremensko odvajanje materijala;
 - c) identifikacija materijala.

4 Zapisi FSC materijala i proizvoda

- 4.1 Za svaku grupu proizvoda ili radni nalog organizacija mora identificirati glavne korake obrade koji uključuju promjenu obujma ili težine materijala i navesti faktor pretvorbe za svaki korak obrade ili, ako nije izvedivo za svaki pojedinačni korak obrade, barem za ukupne korake obrade. Organizacija mora imati dosljednu metodologiju izračunavanja faktora pretvorbe i održavati ažurne podatke o faktorima pretvorbe.

NAPOMENA: Organizacije koje proizvode različite proizvode po narudžbi ne moraju specificirati faktore pretvorbe prije proizvodnje, ali moraju voditi zapise o proizvodnji koji omogućuju naknadno izračunavanje faktora pretvorbe.

- 4.2 Organizacija mora održavati ažurne, materijalne zapise računovodstvenih podataka (npr. proračunske tablice, softver za kontrolu proizvodnje) o materijalima i proizvodima unutar područja primjene FSC certifikata, uključujući:
- a) ulaz: broj dobavljačevog dokumenta o prodaji, datum, količina i kategorija materijala uključujući postotnu ili kreditnu tvrdnju (ako je primjenjiva);
 - b) izlaz: broj dokumenta o prodaji, datum, opis proizvoda, količina, FSC tvrdnja i primjenjiv period tvrdnje ili radni nalog;
 - c) izračuni FSC postotka i FSC kreditni računi.

- 4.3 Organizacije koje su certificirane u skladu s FSC i drugim shemama certifikacija šuma i koje imaju ulazne i izlazne proizvode koji istovremeno nose tvrdnje iz više shema moraju dokazati da se količine proizvoda ne prebrojavaju više puta.

NAPOMENA: To se može postići uspostavljanjem jedinstvenog knjigovodstvenog zapisa za takve materijale koji jasno identificira količine materijala i proizvoda i odgovarajuće tvrdnje. Kad to nije moguće, organizacija bi trebala omogućiti certifikacijskom tijelu procjenu ovog zahtjeva na neki drugi način.

- 4.4 Organizacija mora pripremiti izvješća godišnjih sažetaka obujma proizvodnje (u mjernoj jedinici koju organizacija uobičajeno koristi), pokrivajući razdoblje od prethodnog izvještajnog razdoblja, dokazujući da su količine proizvedenih proizvoda prodanih s FSC tvrdnjama u skladu s količinama ulaznih materijala, trenutnim stanjem na zalih i pridruženim tvrdnjama i faktorima pretvorbe prema grupama proizvoda.

NAPOMENA: Organizacije koje proizvode različite proizvode po narudžbi (npr. drvoprerađivači, građevinski izvođači, građevinske tvrtke) smiju umjesto prema grupama proizvoda predstaviti svoja godišnja FSC izvješća kao pregled svih radnih naloga ili građevinskih projekata.

5 Prodaja

- 5.1 Organizacija mora osigurati da dokumenti o prodaji (fizički ili elektronički) izdani za proizvode prodane s FSC tvrdnjom sadrže sljedeće podatke:
- a) ime i podatke za kontakt organizacije;
 - b) informacije potrebne za identifikaciju kupca, kao što su ime i adresa kupca (osim u slučaju prodaje krajnjim potrošačima);
 - c) datum kada je dokument izdan;
 - d) naziv proizvoda ili opis;
 - e) količina prodanog proizvoda;
 - f) Kod FSC certifikata organizacije povezan s FSC proizvodima i/ili kod FSC Kontroliranog drva povezan s FSC Kontroliranim drvom;
 - g) jasna naznaka FSC tvrdnje za svaki proizvod ili za ukupne proizvode kao što je navedeno u tablici C.

Tablica C. Prihvatljive FSC tvrdnje za izlazne proizvode prema svakom FSC sustavu kontrole

Izlazna FSC tvrdnja određena za grupu proizvoda	FSC sustav kontrole		
	Sustav prijenosa	Postotni sustav	Kreditni sustav
FSC 100%	✓	nije primjenjivo	nije primjenjivo
FSC MJEŠAVINA x%	✓	✓	nije primjenjivo
FSC RECIKLIRANO x%	✓	✓	nije primjenjivo
FSC MJEŠAVINA Kredit	✓	nije primjenjivo	✓
FSC RECIKLIRANO Kredit	✓	nije primjenjivo	✓
FSC Kontrolirano drvo	✓	✓ (pogledajte odredbu 5.9)	✓ (pogledajte odredbu 5.9 i 10.10)

5.2 Organizacije na kraju lanca opskrbe koje prodaju gotove i FSC označene proizvode (npr. trgovci na malo, izdavači) mogu izostaviti postotak ili kredite u prodajnoj dokumentaciji (npr. korištenje tvrdnje "FSC MJEŠAVINA" umjesto "FSC MJEŠAVINA 70%" ili "FSC MJEŠAVINA Kredit"). U ovom slučaju, međutim, te se informacije gube i narednim organizacijama u lancu opskrbe nije dopušteno korištenje ili ponovno uspostavljanje postotka ili kredita povezanih s tim proizvodima.

5.3 Ako dokumenti o prodaji koje je izdala organizacija nisu priloženi uz pošiljku proizvoda te je takva informacija značajna kako bi kupac mogao identificirati FSC certificiran proizvod, povezana dokumentacija o isporuci mora sadržavati iste podatke kao što je zahtijevano odredbom 5.1 kao i referencu koja takvu dokumentaciju povezuje s dokumentima o prodaji.

5.4 Organizacija mora osigurati da proizvodi koji se prodaju s FSC 100%, FSC MJEŠAVINA ili FSC RECIKLIRANO tvrdnjom na dokumentima o prodaji ne sadrže oznake iz drugih shema certifikacije šuma.

NAPOMENA: FSC certificiran proizvod smije istovremeno nositi FSC tvrdnju i tvrdnju drugih shema certifikacije šuma na dokumentima o prodaji i dostavi, čak i ako je proizvod označen FSC oznakom.

5.5 Organizacija smije identificirati proizvode izrađene isključivo od ulaznih materijala malih proizvođača ili proizvođača iz zajednice dodavanjem sljedeće tvrdnje u dokumente o prodaji: „From small or community forest producers“. Nositelji certifikata mogu ovu tvrdnju prenositi duž lanca opskrbe.

5.6 Organizacija smije prodavati proizvode s tvrdnjom „FSC Kontrolirano drvo“ na dokumentima o prodaji i dostavi samo u slučaju kada se radi o sirovinama ili nedovršenim proizvodima i kada je kupac FSC certificiran.

5.7 Ako organizacija ne može priložiti FSC tvrdnju i/ili kod FSC certifikata u dokumente o prodaji ili dostavi (ili oboje), zahtijevane informacije mora dostaviti kupcu dopunskom dokumentacijom (npr. dodatnim pismom). U tom slučaju organizacija mora dobiti dozvolu od certifikacijskog tijela za provedbu dopunske dokumentacije u skladu sa sljedećim kriterijima:

- mora postojati jasna naznaka koja povezuje dopunsku dokumentaciju s dokumentima o prodaji ili dostavi;
- ne postoji rizik da kupac pogrešno protumači koji su proizvodi FSC certificirani u dopunskoj dokumentaciji;
- ako dokumenti o prodaji sadrže više proizvoda s različitim FSC tvrdnjama, svaki proizvod se mora uputiti na prikladnu FSC tvrdnju navedenu u dopunskoj dokumentaciji.

5.8 Organizacije koje isporučuju FSC proizvode po narudžbi (npr. drvoprerađivači, građevinski poduzetnici, građevinske tvrtke) koje na dokumentima o prodaji ne navode FSC certificirane proizvode kako to zahtijeva odredba 5.1, smiju izdati dopunske dokumente uz izdane dokumente o prodaji za gradnju ili druge srodne usluge. Dopunski dokumenti uključuju sljedeće:

- jasne naznake dovoljne za povezivanje računa usluge s dopunskim dokumentima;

- b) popis korištenih FSC certificiranih komponenti sa pripadajućim količinama i FSC tvrdnjama;
- c) kod FSC certifikata organizacije.

5.9 Organizacija se smije odlučiti na smanjivanje razine FSC tvrdnje za izlazne proizvode kako je prikazano na Slici A. FSC oznaka mora odgovarati FSC tvrdnji navedenoj u dokumentima o prodaji, osim u slučaju kada trgovci na malo prodaju gotove i označene proizvode krajnjim potrošačima.

NAPOMENA: Proizvodi koji su 100% izrađeni od ponovno upotrijebljenih materijala se mogu prodati samo uz tvrdnju FSC RECIKLIRANO.

Slika A. Pravila za smanjivanje razine izlaznih FSC tvrdnja

6 Sukladnost sa zakonodavstvom o legalnosti drva

6.1 Organizacija mora osigurati sukladnost njezinih FSC certificiranih proizvoda i kontroliranog drva ili drva sa svim primjenjivim zakonima o legalnosti drva. Organizacija minimalno mora:

- a) imati uspostavljene postupke kojima se osigurava da je uvoz i/ili izvoz i komercijalizacija FSC certificiranih proizvoda i kontroliranog drva od strane organizacije u skladu sa svim primjenjivim zakonima o trgovini i carinskim zakonima² (ako organizacija izvozi i/ili uvozi FSC certificirane proizvode);
- b) na zahtjev, prikupiti i pružiti informacije o vrstama (uobičajeno i znanstveno ime) i zemlji sječe (ili detaljnije pojedinosti o lokaciji ako je tako propisano zakonskim propisima) kako bi usmjerila svakog kupca i/ili FSC certificiranu organizaciju koji trebaju takve informacije u skladu sa zakonskim propisima o legalnosti drva, niz lanac opskrbe. Organizacija i podnositelj zahtjeva mogu se dogovoriti o obliku i učestalosti pružanja takvih podataka, sve dok su podaci točni i mogu se pravilno povezati sa svakim materijalom koji se isporučuje kao FSC certificiran ili FSC Kontrolirano drvo.

NAPOMENA: Podaci o pod-nacionalnim regijama ili koncesijama za sječu su zahtijevani tamo gdje postoje različiti rizici od nezakonite sječe između koncesija sječe u zemlji ili pod-nacionalnoj regiji. Bilo kakav dogovor koji daje pravo na sječu drva na određenom području se smatra koncesijom sječe.

² Zakon o trgovini i carinski zakoni uključuju, ali ne moraju biti ograničeni na:

- Zabrane, kvote i druga ograničenja izvoza drvnih proizvoda (npr. zabrane izvoza neobrađenih trupaca ili grubo-obrađenog drva)
- Zahtjeve za izvoznim dozvolama za drvo i drvne proizvode
- Službena odobrenja za subjekte koji izvoze drvo i drvne proizvode
- Poreze i carine koji se primjenjuju na izvoz drvnih proizvoda.

NAPOMENA: Ako organizacija ne posjeduje tražene podatke o vrstama i zemlji podrijetla, zahtjev se proslijeđuje prijašnjim dobavljačima unutar lanca opskrbe sve dok se informacije ne zaprime.

- c) dostaviti dokaz o sukladnosti s relevantnim zakonima o trgovini i carinama;
- d) osigurati da se za FSC certificirane proizvode koji sadrže pred-potrošačko ponovno upotrijebljeno drvo (osim ponovno upotrijebljenog papira) a prodaju se tvrtkama koje se nalaze u zemljama u kojima se primjenjuje zakonodavstvo o zakonitosti drva, **ili**:
 - i) upotrijebi samo pred-potrošačko ponovno upotrijebljeno drvo koje je u skladu sa *Zahtjevima za nabavu kontroliranog drva FSC-STD-40-005*; **ili**
 - ii) informira svoje kupce o prisutnosti pred-potrošačkog ponovno upotrijebljenog drva u proizvodu i podrži njihov sustav dužne pažnje kako to zahtijeva primjenjivo zakonodavstvo o legalnosti drva.

NAPOMENA: Organizacije koje primjenjuju opciju c (i) smiju primijeniti zahtjeve za dodatnim proizvodima navedene u normi FSC-STD-40-005.

7 FSC temeljni zahtjevi za rad³

- 7.1 Prilikom primjene FSC temeljnih zahtjeva za rad, organizacija mora uzeti u obzir prava i obveze utvrđene nacionalnim zakonodavstvom, istovremeno ispunjavajući ciljeve zahtjeva.
- 7.2 Organizacija ne smije koristiti dječji rad.
 - 7.2.1. Organizacija ne smije zapošljavati radnike mlađe od 15 godina ili ispod minimalne dobi kako je navedeno nacionalnim ili lokalnim zakonima ili propisima, ovisno o tome koja je dob veća, osim kako je navedeno u 7.2.2.
 - 7.2.2. U zemljama u kojima nacionalni zakoni ili propisi dopuštaju zaposlenje osoba starosti između 13 i 15 godina na lakšim poslovima, takvo zaposlenje ne bi smjelo ometati školovanje niti štetiti njihovom zdravlju ili razvoju. Naročito tamo gdje djeca podliježu zakonima o obveznom obrazovanju, ona smiju raditi samo izvan školskog vremena tijekom uobičajenog dnevnog radnog vremena.
 - 7.2.3. Nitko mlađi od 18 godina nije zaposlen na opasnim ili teškim poslovima, osim u svrhu obuke u skladu s odobrenim nacionalnim zakonima i propisima.
 - 7.2.4. Organizacija mora zabraniti najgore oblike dječjeg rada.
- 7.3 Organizacija mora ukloniti sve oblike prisilnog i obvezatnog rada.
 - 7.3.1 Radni odnosi su dobrovoljni i temelje se na uzajamnom pristanku, bez prijetnje kaznom.
 - 7.3.2 Nema dokaza o bilo kakvoj praksi koja ukazuje na prisilni ili obvezatni rad, uključujući, ali ne ograničavajući se na sljedeće:
 - fizičko i seksualno nasilje
 - dužnički rad
 - zadržavanje plaće/uključujući plaćanje naknada za zaposlenje i ili plaćanje depozita za započinjanje zaposlenja
 - ograničenje pokretljivosti/kretanja
 - zadržavanje putovnice i osobnih dokumenata
 - prijetnje denuncijacijom.

³ Izvor: FSC izvještaj o generičkim kriterijima i pokazateljima temeljenim na načelima ILO-ovih (Međunarodna organizacija rada) temeljnih konvencija (2017).

- 7.4 Organizacija mora osigurati da nema diskriminacije pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja.
 - 7.4.1. Praksa zapošljavanja i obavljanja zanimanja nije diskriminirajuća.
- 7.5 Organizacija mora poštovati slobodu udruživanja i efektivno pravo na kolektivno pregovaranje.
 - 7.5.1 Radnici mogu osnovati ili se pridružiti radničkim organizacijama po vlastitom izboru.
 - 7.5.2 Organizacija poštuje punu slobodu radničkih organizacija na sastavljanje svojih ustava i pravila.
 - 7.5.3 Organizacija poštuje prava radnika na bavljenje zakonitim radnjama povezanim s osnivanjem, pridruživanjem ili pomaganjem radničkoj organizaciji ili da se suzdrže od istih, te neće diskriminirati ili kazniti radnike zbog ostvarivanja tih prava.
 - 7.5.4 Organizacija pregovara sa zakonito osnovanim radničkim organizacijama i/ili propisno odabranim predstavnicima u dobroj vjeri i uz najbolje napore da postigne kolektivni ugovor.
 - 7.5.5 Kolektivni ugovori se provode tamo gdje postoje.

DIO II: Kontrola FSC tvrdnja

NAPOMENA: Primjeri primjene grupe proizvoda i FSC sustava kontrole prikazani su u Prilozima A i B.

8 Uspostavljanje grupa proizvoda radi kontrole FSC tvrdnja

- 8.1 Organizacija mora uspostaviti grupe proizvoda u svrhu kontrole FSC izlaznih tvrdnja i označavanja. Grupe proizvoda tvori jedan ili više izlaznih proizvoda koji:
- a) pripadaju istoj vrsti proizvoda u skladu s normom FSC-STD-40-004a;
 - b) se kontroliraju prema istom FSC sustavu kontrole.
- 8.2 Sljedeći dodatni zahtjevi se primjenjuju prilikom stvaranja grupa proizvoda koristeći postotni i/ili kreditni sustav:
- a) svi proizvodi moraju imati isti faktor pretvorbe. Ako nemaju, oni se i dalje mogu grupirati unutar iste grupe proizvoda, ali se prikladni faktori pretvorbe moraju primijeniti na odgovarajuće proizvode za izračun količine izlaznih proizvoda koji se mogu prodati s FSC postotnom ili kreditnom tvrdnjom;
 - b) svi proizvodi moraju biti izrađeni od istog ulaznog materijala (npr. od borovog drva) ili iste kombinacije ulaznih materijala (npr. grupa proizvoda furniranih ploča od iverice, gdje su svi proizvodi izrađeni od kombinacije iverice i furnira jednakovrijednih vrsta).

NAPOMENA: Ulazni materijal i/ili vrsta drva iz grupe proizvoda smiju biti zamijenjeni drugim materijalom i/ili vrstama pod uvjetom da su jednakovrijedni. Varijacije u veličini ili obliku materijala ili proizvoda prihvaćene su unutar iste grupe proizvoda. Različite vrste drvne pulpe smatraju se jednakovrijednim ulaznim materijalima, osim izvornih i ponovno upotrijebljenih drvenih vlakana koja nisu jednakovrijedni ulazni materijali.

NAPOMENA: Izvorna drvena vlakna i ponovno upotrijebljena drvena vlakna se mogu kombinirati na istom kreditnom računu u slučaju proizvoda koji su izrađeni od oba materijala (mješovita vlakna). Međutim, za 100% reciklirane proizvode FSC kredit se mora uzeti samo iz ponovno upotrijebljenih ulaznih materijala. Isto se odnosi na proizvode od 100% izvornih vlakana, pri čemu se krediti uzimaju samo iz izvornih ulaznih materijala.

- 8.3 Organizacija mora održavati ažuran popis grupa proizvoda te za svaku grupu proizvoda navesti:
- a) vrstu(e) izlaznih proizvoda u skladu s normom FSC-STD-40-004a;
 - b) primjenjive FSC tvrdnje za izlazne proizvode. Organizacija također smije navesti proizvode koji ispunjavaju uvjete za korištenje oznake FSC Small and Community ako organizacija želi da se te informacije objave u FSC bazi certifikata;
 - c) vrste (uključujući uobičajeno i znanstveno ime), gdje informacije o vrstama određuju karakteristike proizvoda.

Polje 4. Zamjena ulaznih materijala unutar grupe proizvoda (primjenjivo na sve FSC sustave kontrole)

Materijali i/ili vrste se mogu smatrati jednakovrijednima ako se mogu zamijeniti bez promjene karakteristika proizvoda. Sljedeći pokazatelji smatraju se promjenom karakteristika proizvoda na izlaznoj strani:

- promjena vrste proizvoda (u skladu s FSC-STD-40-004a); **ili**
- promjena u funkciji proizvoda; **ili**
- povećanje cijene proizvoda (cijena se ne bi trebala koristiti kao jedini pokazatelj zbog mogućih varijacija uzrokovanih, na primjer, potražnjom na tržištu, pregovorima o cijenama ili kupljenim ili prodanim količinama; međutim, može se koristiti u kombinaciji s drugim pokazateljima za dokazivanje promjene karakteristika izlaznih proizvoda); **ili**
- povećanje razreda proizvoda; **ili**

- promjena izgleda proizvoda (izgled se određuje unutarnjim svojstvima materijala; tisak, slikanje i ostali postupci dorade nisu primjenjivi u ovom slučaju).

9 Sustav prijenosa

Polje 5. Primjena sustava prijenosa

Sustav prijenosa je FSC sustav kontrole koji omogućuje najjednostavniji pristup za određivanje izlaznih tvrdnja prijenosom FSC tvrdnja ulaznih materijala izravno na izlazne proizvode. Odvajanjem od neprimjerenih materijala osigurava se veza između ulaznih i izlaznih materijala kroz sve etape procesa organizacije.

Sustav prijenosa se može primijeniti na sve vrste grupa proizvoda, FSC tvrdnje i aktivnosti.

Ne postoji valjana izlazna tvrdnja za pred-potrošačko ponovno upotrijebljeno drvo jer se ono ne smatra prihvatljivim ulaznim materijalom u sustavu prijenosa.

NAPOMENA: Nedrvni šumski proizvodi koji se koriste u prehrambene i medicinske svrhe ograničeni su isključivo na sustav prijenosa.

- 9.1 Za svaku grupu proizvoda organizacija mora odrediti period tvrdnje ili radni nalog za koji se mora podnijeti određena FSC tvrdnja.
- 9.2 Za period tvrdnje ili radni nalog gdje ulazni materijali pripadaju istoj kategoriji materijala i nose identičnu FSC tvrdnju, organizacija mora shodno odrediti istu FSC tvrdnju za izlazne materijale.
- 9.3 Za period tvrdnje ili radni nalog gdje se kombiniraju ulazni materijali različitih kategorija materijala ili postotnih/kreditnih tvrdnja, organizacija mora koristiti najnižu FSC tvrdnju ulaznih količina kao FSC tvrdnju za izlaze materijale, kako je naznačeno u tablici D.

Tablica D. Moguće kombinacije FSC ulaznih tvrdnja i rezultirajuće izlazne tvrdnje prilikom primjene sustava prijenosa

Ulazni materijali	FSC 100%	FSC MJEŠAVINA Kredit	FSC MJEŠAVINA x%	FSC RECIKLIRANO Kredit	FSC RECIKLIRANO x%	Pred-potrošačko ponovno upotrijebljeno drvo	Pred-potrošački ponovno upotrijebljen papir	Post-potrošačko ponovno upotrijebljeno drvo i papir	FSC Kontrolirano drvo
FSC 100%	FSC 100%			FSC MJEŠAVINA Kredit				FSC MJEŠAVINA 100%	
FSC MJEŠAVINA Kredit	FSC MJEŠAVINA Kredit			FSC MJEŠAVINA Kredit				FSC MJEŠAVINA Kredit	FSC Kontrolirano drvo
FSC MJEŠAVINA x%			FSC MJEŠAVINA x%					FSC MJEŠAVINA x%	
FSC RECIKLIRANO Kredit	FSC MJEŠAVINA Kredit			FSC RECIKLIRANO Kredit				FSC RECIKLIRANO Kredit	
FSC RECIKLIRANO x%					FSC RECIKLIRANO x%			FSC RECIKLIRANO x%	
Pred-potrošačko ponovno upotrijebljeno drvo						FSC tvrdnje nisu dopuštene			
Pred-potrošački ponovno upotrijebljen papir									
Post-potrošačko ponovno upotrijebljeno drvo i papir	FSC MJEŠAVINA 100%	FSC MJEŠAVINA Kredit	FSC MJEŠAVINA x%	FSC RECIKLIRANO Kredit	FSC RECIKLIRANO x%			FSC RECIKLIRANO 100%	
FSC Kontrolirano drvo									FSC Kontrolirano drvo

Polje 6. Primjena postotnog sustava

Postotni sustav je FSC sustav kontrole koji omogućuje prodaju svih izlaznih materijala s postotnom tvrdnjom koja odgovara udjelu ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji tijekom određenog perioda tvrdnje.

Postotni sustav se može primijeniti na grupe proizvoda s FSC MJEŠAVINA i FSC RECIKLIRANO tvrdnjama na razini jedne ili više fizičkih lokacija. Postotni sustav se također smije primijeniti na proizvode koji nose oznaku FSC Small and Community.

Postotni sustav se **ne može** primijeniti na sljedeće aktivnosti:

- prodaja proizvoda s FSC 100% izlaznom tvrdnjom;
- trgovina i distribucija gotovih proizvoda od drva i papira (npr. trgovci papirom);
- trgovina bez fizičkog posjedovanja;
- trgovanje i obrada nedrvnih šumskih proizvoda, **osim** bambusa i nedrvnih šumskih proizvoda dobivenih od drveća (npr. pluto, smola, kora, guma/lateks).

10.1 Za svaku grupu proizvoda organizacija mora odrediti period tvrdnje ili radni nalog za koji se mora podnijeti pojedina FSC postotna tvrdnja.

10.2 Za FSC MJEŠAVINA i FSC RECIKLIRANO ulazne materijale organizacija mora koristiti postotnu ili kreditnu tvrdnju navedenu na dokumentima o prodaji ili isporuci (ili oboje) od dobavljača za utvrđivanje količine ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji.

NAPOMENA: Materijal isporučen s kreditnom tvrdnjom mora u svukupnoj količini biti upotrijebljen kao ulazni materijal koji doprinosi tvrdnji.

10.3 Organizacija mora izračunati i zabilježiti FSC% za svaki period tvrdnje ili svaki radni nalog koristeći sljedeću formulu:

$$FSC\% = \frac{QC}{QT} \times 100$$

FSC% = FSC postotak

QC = Količina ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji

QT = Ukupna količina šumskih ulaznih materijala

10.4 Kad se postotni sustav primjenjuje na razini više fizičkih lokacija, postotak se mora izračunati na temelju prosječnog FSC% ulaznih materijala zaprimljenih na svim lokacijama. Uvjeti za primjenu postotnog sustava na razini više fizičkih lokacija su sljedeći:

- a) izračunavanje postotka se mora primijeniti samo na proizvode unutar iste grupe proizvoda;
- b) sve lokacije moraju biti unutar područja primjene certifikata pojedinačne lokacije ili certifikata više lokacija sa zajedničkom vlasničkom strukturom;
- c) sve lokacije moraju biti locirane unutar iste zemlje ili Eurozone;
- d) sve lokacije moraju koristiti istu integriranu programsku podršku za upravljanje;
- e) sve lokacije koje sudjeluju u izračunu postotka moraju imati FSC postotak (FSC%) od najmanje 50%.

10.5 Za svaku grupu proizvoda organizacija mora izračunati FSC% na temelju:

- a) ulaznih materijala za isti period tvrdnje ili radni nalog (pojedinačni postotak); **ili**
- b) ulaznih materijala iz određenog broj prethodnih perioda tvrdnja (kotrljajući prosječni postotak).

- 10.6 Vremensko razdoblje tijekom kojega se izračunava ulazni postotak ne smije biti duže od 12 mjeseci, osim ako nije drukčije zahtijevano prirodom posla te odobreno od akreditiranog certifikacijskog tijela.
- 10.7 Organizacije koje koriste metodu pojedinačnog postotka smiju primijeniti izračunati FSC% za FSC tvrdnju izlaznih proizvoda proizvedenih ili tijekom istog perioda tvrdnje/radnog naloga ili u sljedećem periodu tvrdnje.
- 10.8 Organizacije koje koriste metodu kotrljajućeg prosječnog postotka moraju primijeniti izračunati FSC% iz određenog broja prethodnih perioda tvrdnja za FSC tvrdnju izlaznih proizvoda proizvedenih u nadolazećem periodu tvrdnje.
- 10.9 Organizacije koje primjenjuju FSC% u nadolazećem periodu tvrdnje u skladu s odredbama 9.7. i 9.8. moraju osigurati da se fluktuacije u pristizanju ulaznih materijala ne koriste za povećanje količine prodanih proizvoda s FSC tvrdnjama. Organizacije moraju u svojim godišnjim izvještajima o obujmu proizvodnje pokazati da je količina proizvoda prodanih s FSC tvrdnjama kompatibilna s količinom ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji i njihovim faktorima pretvorbe u izvještajnom razdoblju.
- 10.10 Organizacija može prodati ukupni izlazni proizvod perioda tvrdnje ili radnog naloga s FSC MJEŠAVINA ili FSC RECIKLIRANO postotnom tvrdnjom koja je identična ili manja od izračunatog FSC%.

11 Kreditni sustav

Polje 7. Primjena kreditnog sustava

Kreditni sustav je FSC sustav kontrole koji omogućuje da se dio proizvodnje prodaje s kreditnom tvrdnjom koja odgovara količini ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji i prikladnim faktorima pretvorbe grupe proizvoda.

Kreditni sustav se može primijeniti na grupe proizvoda s FSC MJEŠAVINA i FSC RECIKLIRANO tvrdnjama na razini jedne ili više fizičkih lokacija.

Kreditni sustav se **ne može** primijeniti na sljedeće aktivnosti:

- prodaja proizvoda s FSC 100% izlaznom tvrdnjom;
- trgovina i distribucija gotovih proizvoda od drva i papira (npr. trgovci papirom);
- trgovina bez fizičkog posjedovanja;
- trgovina i obrada nedrvenih šumskih proizvoda, **osim** bambusa i nedrvenih šumskih proizvoda dobivenih od drveća (npr. pluta, smola, kora, guma/lateks);
- tisak;
- prodaja grupa proizvoda s oznakom i/ili tvrdnjom FSC Small and Community.

Uspostavljanje kreditnog računa

- 11.1 Za svaku grupu proizvoda organizacija mora uspostaviti i voditi FSC kreditni račun prema kojem će se bilježiti dodaci i odbitci FSC kredita.
- 11.2 Organizacija mora voditi kreditne račune bilo ulaznih materijala, bilo izlaznih proizvoda.
- 11.3 Kreditni sustav se može primijeniti na razini jedne ili više fizičkih lokacija. Uvjeti za uspostavu centraliziranog kreditnog računa koji pokriva više fizičkih lokacija su sljedeći:
- a) krediti se moraju dijeliti unutar iste grupe proizvoda;

- b) sve lokacije moraju biti unutar područja primjene certifikata pojedinačne lokacije ili certifikata više lokacija sa zajedničkom vlasničkom strukturom;
- c) sve lokacije moraju biti locirane unutar iste zemlje ili Eurozone;
- d) sve lokacije moraju koristiti istu integriranu programsku podršku za upravljanje;
- e) svaka lokacija koja sudjeluje u kreditnom računu više lokacija mora doprinijeti s najmanje 10% ulaznih kredita korištenih na lokaciji u razdoblju od 12 mjeseci.

Administracija kreditnog računa

- 11.4 Za FSC MJEŠAVINA i/ili FSC RECIKLIRANO ulazne materijale organizacija mora koristiti postotnu ili kreditnu tvrdnju navedenu na dokumentima o prodaji ili isporuci (ili oboje) od dobavljača za određivanje količine ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji.

NAPOMENA: Materijal isporučen s kreditnom tvrdnjom mora u sveukupnoj količini biti upotrijebljen kao ulazni materijal koji doprinosi tvrdnji.

- 11.5 Kada se kreditni sustav primjenjuje na sastavljene proizvode od drva i gdje se kombiniraju ulazni materijali različite kvalitete, visokokvalitetne komponente koje se nabavljaju kao kontrolirani materijal ili FSC Kontrolirano drvo ne smiju predstavljati više od 30% ukupnog sastava grupe proizvoda (prema obujmu ili težini). U kontekstu ove odredbe, sljedeći kriteriji definiraju kvalitetu:
- a) svi proizvodi izrađeni od sječke i čestica se smatraju proizvodima jednake kvalitete;
 - b) komponente od punog drva se smatraju kvalitetnijima od komponenata od drvne sječke i čestica;
 - c) puno tvrdo drvo se smatra kvalitetnijim od mekog.
- 11.6 Organizacija ne smije akumulirati više FSC kredita na kreditnom računu od zbroja FSC kredita dodanih tijekom prethodna 24 mjeseca. (To znači da krediti koji nisu iskorišteni za izlazne tvrdnje tijekom tog razdoblja istječu.) FSC krediti koji premašuju zbroj kredita dodanih na kreditni račun tijekom prethodna 24 mjeseca, će se oduzeti s kreditnog računa na početku sljedećeg mjeseca (u 25. mjesecu nakon što su dodani na račun).
- 11.7 Određivanje količine izlaznih kredita mora se postići množenjem količine ulaznih materijala s odgovarajućim faktorima pretvorbe navedenim za svaku komponentu grupe proizvoda.

Prodaja izlaznih proizvoda s kreditnim tvrdnjama

- 11.8 Tijekom prodaje proizvoda s FSC MJEŠAVINA ili FSC RECIKLIRANO kreditnim tvrdnjama, organizacija mora pretvoriti količinu ulaznih materijala u kredite prema odredbi 11.7 i oduzeti ih s FSC kreditnog računa.
- 11.9 Organizacija smije prodavati proizvode s FSC kreditnim tvrdnjama samo ako postoji dovoljno kredita na odgovarajućem kreditnom računu.
- 11.10 Organizacija smije ponuditi dio količine izlaznih proizvoda koja nije prodana kao FSC MJEŠAVINA Kredit kao FSC Kontrolirano drvo, na temelju odgovarajućeg kreditnog računa za FSC Kontrolirano drvo.

NAPOMENA: FSC kreditni računi za kontrolirano drvo nisu potrebni kada FSC MJEŠAVINA Kredit račun pokriva proizvodnju cijele organizacije.

DIO III: Dodatni zahtjevi

12 Zahtjevi za FSC označavanje

- 12.1 Organizacija smije označiti FSC certificirane proizvode s FSC oznakom poštujući zahtjeve navedene u normi FSC-STD-50-001. Vrsta FSC oznake uvijek mora odgovarati FSC tvrdnji navedenoj u dokumentima o prodaji, kako je naznačeno u tablici E.

Tablica E. FSC tvrdnje i pripadajuće FSC oznake

FSC tvrdnja za izlazne proizvode	FSC oznaka
FSC 100%	FSC 100%
FSC MJEŠAVINA postotak od najmanje 70%	FSC MJEŠAVINA
FSC MJEŠAVINA Kredit	FSC MJEŠAVINA
FSC RECIKLIRANO drvo – postotak od najmanje 70% post-potrošačkog materijala namijenjenog za ponovnu upotrebu	FSC RECIKLIRANO
FSC RECIKLIRANO papir – bez definiranog praga	FSC RECIKLIRANO
FSC RECIKLIRANO Kredit	FSC RECIKLIRANO

- 12.2 Jedino FSC proizvodi koji ispunjavaju uvjete za FSC označavanje smiju biti promovirani s FSC zaštićenim oznakama.
- 12.3 Proizvodi koji su isključivo napravljeni od ulaznih materijala malih proizvođača i/ili proizvođača iz zajednice ispunjavaju uvjete za korištenje oznake FSC Small and Community.

13 Podugovaranje

- 13.1 Organizacija smije podugovarati poslovne aktivnosti unutar područja primjene svog certifikata s FSC CoC certificiranim izvođačima i/ili s izvođačima bez FSC CoC certifikata.

NAPOMENA: Sporazumi o podugovaranju organizacije podliježu analizi rizika od strane certifikacijskog tijela kao i prikupljanju podataka za potrebe in situ audita.

- 13.2 Aktivnosti koje podliježu sporazumima o podugovaranju su one uključene u područje primjene CoC certifikata organizacije, poput kupnje, obrade, skladištenja, označavanja i fakturiranja proizvoda.

NAPOMENA: Skladišna mjesta su izuzeta od sporazuma o podugovaranju kada predstavljaju mjesta za zaustavljanje u sklopu prijevoza ili logističkih aktivnosti. Međutim, ako organizacija ugovori posao s pružateljem usluga za pohranu robe koja još nije prodana kupcu, to se smatra dodatnim mjestom za skladištenje i stoga podliježe sporazumu o podugovaranju.

- 13.3 Prije započinjanja aktivnosti podugovaranja s novim izvođačem, organizacija mora obavijestiti svoje certifikacijsko tijelo o aktivnostima podugovaranja, te nazivu i kontaktnim podacima izvođača.
- 13.4 Organizacija mora uspostaviti sporazum o podugovaranju sa svakim izvođačem koji nije FSC certificiran, minimalno određujući da:
- a) se izvođač mora prilagoditi svim primjenjivim zahtjevima certifikacije i procedurama organizacije koje se odnose na podugovorenu poslovnu aktivnost;
 - b) izvođač neće neovlašteno koristiti FSC zaštićene oznake (npr. na izvođačevim proizvodima ili web stranici);
 - c) izvođač neće dodatno podugovoriti poslovnu aktivnost;

- d) izvođač mora prihvatiti pravo certifikacijskog tijela organizacije na audit izvođača;
- e) izvođač mora obavijestiti organizaciju u roku od 10 radnih dana ukoliko je uvršten na popis organizacija koje su odvojene (engl. disassociated) od FSC-a, u skladu s pravilnikom FSC-POL-01-004, te stoga naknadno ne ispunjava uvjete za pružanje usluga podugovaranja FSC certificiranim organizacijama.

13.5 Organizacija mora svojim izvođačima koji nisu FSC certificirani priložiti dokumentirane postupke kako bi osigurala da:

- a) se materijal pod odgovornošću izvođača ne miješa ili kontaminira s bilo kojim drugim materijalom tijekom aktivnosti podugovaranja;
- b) izvođač vodi zapise o ulaznim materijalima, izlaznim proizvodima, te dokumentaciji o dostavi povezanoj sa svim materijalima obuhvaćenim sporazumom o podugovaranju;
- c) ukoliko izvođač u ime organizacije primjenjuje FSC oznake na proizvode, izvođač mora označiti samo prikladne proizvode koji su proizvedeni na temelju sporazuma o podugovaranju.

13.6 Organizacija mora zadržati zakonsko vlasništvo nad svim materijalima tijekom podugovaranja.

NAPOMENA: Od organizacija se ne traži da ponovo fizički preuzmu proizvode nakon podugovaranja (npr. proizvodi se mogu isporučiti izravno od izvođača organizacije do kupca).

13.7 Organizacija mora identificirati dokumente o prodaji ili isporuci (ili oboje) materijala poslanih u svrhu podugovaranja prema zahtjevima navedenim u odredbi 5.1. Izvođači nisu dužni identificirati račune materijala nakon podugovaranja.

13.8 Organizacija može djelovati kao FSC certificiran izvođač radova i pružati usluge podugovaranja drugim organizacijama. U ovom slučaju organizacija mora uključiti usluge podugovaranja unutar područja primjene svog FSC certifikata osiguravajući da su ispunjeni svi primjenjivi zahtjevi certifikacije.

13.9 FSC certificirani izvođač mora osigurati posjedovanje kopije računa od dobavljača koji dostavlja(ju), a ako nisu identični, i od dobavljača koji naplaćuje(u) koji sadrže podatke dovoljne za povezivanje računa i međusobno povezane prijevozne dokumentacije.

NAPOMENA: Podaci o cijenama mogu se cenzurirati.

13.10 Kad organizacija pruža FSC certificirane usluge podugovaranja organizacijama koje nisu FSC certificirane, prihvatljivo je da organizacija koja nije certificirana kupuje potrebne materijale za radnje u podugovornom poslu. Kako bi se osiguralo da lanac sljedivosti (CoC) nije prekinut, materijali se izravno prevoze od FSC certificiranog dobavljača do FSC certificirane organizacije koja izvodi podugovoren posao (tj. organizacija koja nije certificirana ne smije fizički posjedovati materijale prije podugovaranja). Izlazni proizvod mora biti gotov, FSC označen i označen imenom, oznakom ili drugim identifikacijskim podacima ugovorne organizacije.

DIO IV: Kriteriji prihvatljivosti za CoC certifikaciju pojedinačne lokacije, CoC certifikaciju više lokacija, i grupnu CoC certifikaciju

14 Prihvatljivost za CoC certifikaciju pojedinačne lokacije

14.1 Organizacija zadovoljava uvjete za CoC certifikaciju pojedinačne lokacije ako područje primjene certifikata uključuje jednu lokaciju ili višestruke lokacije (dvije ili više lokacije) koje udovoljavaju sljedećim kriterijima:

a) jedna lokacija unutar područja primjene CoC certifikata pojedinačne lokacije:

- i) djeluje kao nositelj certifikata;
- ii) je odgovorna za izdavanje računa vanjskim klijentima za certificirane i ne certificirane materijale ili proizvode koji su obuhvaćeni unutar područja primjene certifikata;
- iii) kontrolira korištenje FSC zaštićenih oznaka.

b) sve lokacije unutar područja primjene CoC certifikata pojedinačne lokacije:

- i) djeluju pod zajedničkom vlasničkom strukturom;
- ii) su upravljane pod izravnom kontrolom nositelja certifikata;
- iii) su u ekskluzivnom međusobnom poslovnom odnosu po pitanju izlaznih materijala ili proizvoda obuhvaćenih unutar područja primjene certifikata;
- iv) se nalaze u istoj državi.

14.2 Za pojedinačnu CoC certifikaciju sve lokacije uključene unutar područja primjene certifikacije moraju biti u skladu sa svim primjenjivim zahtjevima certifikacije navedenim u normi FSC-STD-40-004. Zahtjevi navedeni u normi FSC-STD-40-003 se ne primjenjuju.

NAPOMENA: U ovom scenariju, svi primjenjivi zahtjevi za certifikaciju definirani u normi FSC-STD-40-004 moraju biti vrednovani od strane certifikacijskog tijela na svim lokacijama koje su obuhvaćene unutar područja primjene certifikata prilikom svakog audita (tj. ne primjenjuje se metodologija uzimanja uzorka).

15 Prihvatljivost za CoC certifikaciju više lokacija

15.1 Organizacija zadovoljava uvjete za CoC certifikaciju više lokacija ako područje primjene certifikata uključuje dvije ili više lokacije ili pravne osobe (imenovane u skladu s normom FSC-STD-40-003 kao „uključene lokacije“) koje udovoljavaju sljedećim kriterijima:

a) sve uključene lokacije i organizacija koja je nositelj certifikata povezane su zajedničkim vlasništvom; **ili**

b) sve uključene lokacije:

- i) imaju pravni i/ili ugovorni odnos s organizacijom; i
- ii) imaju zajedničke operativne postupke (npr. iste metode proizvodnje, iste specifikacije proizvoda, integriranu programsku podršku za upravljanje); i
- iii) podliježu centralno upravljanoj i kontroliranoj sustavu upravljanja koji je uspostavila organizacija koja ima ovlasti i odgovornosti iznad onih koje se odnose samo na certifikaciju, uključujući barem jedan od sljedećih elemenata:
 - centralizirana kupnja ili prodaja šumskih proizvoda;
 - rad pod istim nazivom robne marke (npr. franšiza, trgovac na malo).

15.2 Na temelju zahtjeva odredbe 15.1, sljedeće organizacije ne zadovoljavaju uvjete za CoC certifikaciju više lokacija:

a) organizacije koje nemaju ovlast nad uspostavljanjem ili uklanjanjem uključenih lokacija unutar područja primjene certifikata;

- b) udruge;
- c) neprofitne organizacije koje imaju profitne članove.

15.3 Za CoC certifikaciju više lokacija, sve uključene lokacije unutar područja primjene certifikata moraju biti u skladu sa svim primjenjivim zahtjevima certifikacije navedenim u normama FSC-STD-40-004 i FSC-STD-40-003.

NAPOMENA: CoC certifikate više lokacija vrednuje certifikacijsko tijelo na temelju definirane metodologije uzimanja uzorka kako je utvrđeno normom FSC-STD-20-011.

16 Prihvatljivost za grupnu CoC certifikaciju

16.1 Grupni CoC certifikat može se uspostaviti između dviju ili više neovisnih pravnih osoba (imenovane u skladu s normom FSC-STD-40-003 kao „uključene lokacije“) unutar područja primjene certifikata ako su ispunjeni sljedeći kriteriji:

- a) Svaka uključena lokacija mora biti "mala", definirana na sljedeći način:
 - i) Ne više od 15 zaposlenika (ekvivalent punog radnog vremena); **ili**
 - ii) Ne više od 25 zaposlenika (ekvivalent punog radnog vremena) i maksimalan ukupni godišnji promet od 1.000.000 USD.

NAPOMENA: Kriteriji godišnjeg prometa se primjenjuju samo na organizacije s profitnim aktivnostima. Ukupni godišnji promet neprofitnih organizacija izračunava se na temelju prodaje šumskih proizvoda, a ne na temelju prihoda od svih dobara i usluga.

- b) Sve uključene lokacije se moraju nalaziti u državi organizacije koja je nositelj certifikata.

NAPOMENA: Dokument FSC-PRO-40-003 ovlašćuje FSC nacionalne urede za određivanje specifičnih kriterija za grupnu CoC certifikaciju. Nacionalni kriteriji koji su odobreni od strane FSC-a zamjenjuju one iz odredbe 15.1 a) i objavljuju se na web stranici FSC-a (u dokumentu FSC-PRO-40-003a).

16.2 Za grupnu CoC certifikaciju, sve uključene lokacije unutar područja primjene certifikata moraju biti u skladu sa svim primjenjivim zahtjevima certifikacije navedenim u normama FSC-STD-40-004 i FSC-STD-40-003.

NAPOMENA: Grupne CoC certifikate vrednuje certifikacijsko tijelo na temelju definirane metodologije uzimanja uzorka kako je određeno normom FSC-STD-20-011.

Tablica F. Usporedba zahtjeva CoC certifikacije pojedinačne lokacije, CoC certifikacije više lokacija i grupne CoC certifikacije.

Element	Pojedinačna CoC	CoC više lokacija	Grupna CoC
Sve lokacije moraju djelovati pod zajedničkom vlasničkom strukturom	Da	Nije nužno. Zajedničko vlasništvo zahtijeva se u scenariju navedenom u odredbi 15.1 a).	Ne
Lokacije mogu samostalno prodavati FSC certificirane proizvode	Ne. Samo je jednoj lokaciji unutar područja primjene certifikata dozvoljena prodaja FSC proizvoda kupcima.	Da	Da
Sve lokacije se moraju nalaziti u istoj državi	Da	Ne	Da

Organizacija mora uspostaviti središnji ured za administraciju certifikata i unutarnji nadzor	Ne	Da	Da
Certifikacijsko tijelo može primijeniti metodu uzimanja uzorka za odabir lokacija za vrednovanje	Ne. Certifikacijsko tijelo mora svake godine provoditi audit svih lokacija unutar područja primjene certifikata.	Da	Da
Rast unutar certifikata	Uključivanje novih lokacija unutar područja primjene certifikata podliježe odobrenju certifikacijskog tijela.	Organizacija smije dodati nove lokacije unutar područja primjene certifikata u bilo kojem trenutku, unutar ograničenja rasta utvrđenog od strane certifikacijskog tijela.	Organizacija smije dodati nove lokacije unutar područja primjene certifikata u bilo kojem trenutku, unutar ograničenja rasta utvrđenog od strane certifikacijskog tijela.

Prilog A. Primjeri grupa proizvoda (informativno)

Sljedeći primjeri koji se nalaze u tablici G služe kako bi se razjasnila ispravna (✓) i neispravna (✗) primjena koncepta grupe proizvoda:

Tablica G. Primjeri primjene grupe proizvoda

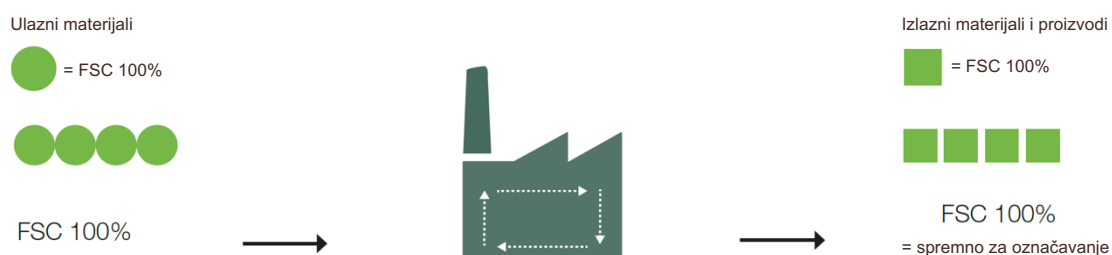
Primjeri grupe proizvoda			Obrazloženje
Obrađuju se trupci od borovog drva stvarajući daske, drvenu sječku i piljevinu	✓	Uspostavljene su tri odvojene grupe proizvoda: daske, drvena sječka i piljevina.	Svaki izlazni proizvod pripada različitoj kategoriji proizvoda.
	✓	Uspostavljene su dvije odvojene grupe proizvoda: daske i drvena sječka i piljevina (drvena sječka i piljevina su združene unutar iste grupe proizvoda).	Drvena sječka i piljevina se mogu združiti unutar istog razreda proizvoda (W3 Drvena sječka i piljevina).
	✗	Uspostavljena je jedna grupa proizvoda združujući daske, drvenu sječku i piljevinu.	Daske, drvena sječka i piljevina pripadaju različitim kategorijama proizvoda.
Obrađuju se trupci od borovog i hrastovog drva stvarajući daske, drvenu sječku i piljevinu	✓	Uspostavljene su tri odvojene grupe proizvoda: daske od borovog drva, daske od hrastovog drva i drvena sječka i piljevina (združujući ostatke prerade trupaca od borovog i hrastovog drva).	Daske od borovog i hrastovog drva nisu međusobno zamjenjivi proizvodi. Međutim, u slučaju „drvene sječke i piljevine“ dvije se vrste drva mogu združiti jer ne mijenjaju kvalitetu izlaznih proizvoda.
	✗	Uspostavljena je jedna grupa proizvoda združujući daske od borovog i hrastovog drva.	Daske od borovog i hrastovog drva imaju različita svojstva te stoga nisu međusobno zamjenjivi proizvodi.
Stolovi izrađeni od kombinacije MDF ploča i furnira	✓	Uspostavljena je grupa proizvoda „stolovi“ združujući MDF ploče i furnir od oraha različitih veličina i oblika (npr. okrugli i kvadratni stolovi).	Varijacije u veličini ili obliku materijala ili proizvoda su dozvoljene unutar iste grupe proizvoda.
	✗	Uspostavljena je grupa proizvoda „stolovi“ koja združuje MDF ploče i furnire od nekoliko vrsta drva različitih veličina i oblika (npr. okrugli i kvadratni stolovi). Furniri od oraha, sapele i javora su združeni unutar iste grupe proizvoda.	Furniri od oraha, sapele i javora nisu jednakovrijedne vrste prema zahtjevu iz polja 4 (tj. zamjena vrste utječe na vrijednost i izgled izlaznog proizvoda).
Stolovi izrađeni od kombinacije MDF ploča i melaminskog papira	✓	Uspostavljena je grupa proizvoda „stolovi“ združujući MDF ploče i melaminski papir različitih veličina i boja (npr. bijeli melaminski papir i melaminski papir koji oponaša drvo) združeni su unutar iste grupe proizvoda).	Tisak, slikanje i drugi postupci dorade se ne smatraju pokazateljima kvalitete i ne utječu na inherentna svojstva materijala kako je navedeno u polju 4. Materijali kojima je izgled promijenjen tim aktivnostima i dalje se mogu smatrati jednakovrijednima.
Papir izrađen od kombinacije izvornih vlakana i vlakana namijenjenih za ponovnu upotrebu	✓	Uspostavljena je grupa proizvoda za novinski papir združujući izvorna vlakna s vlaknima namijenjenima za ponovnu upotrebu u različitim omjerima. Neki su izlazni	Različite vrste i udjeli vlakana mogu se združiti unutar iste grupe proizvoda pod uvjetom da ne mijenjaju funkciju izlaznog proizvoda. Izlazni proizvod mora pripadati istoj kategoriji proizvoda.

		proizvodi unutar grupe proizvoda bijeli, a drugi smeđi zbog promjena u odnosu između dvije vrste vlakana i procesa izbjeljivanja.	
	×	Ista vlakna namijenjena za ponovnu upotrebu se koriste za proizvodnju novinskog papira i papira za posebne namjene. Novinski papir i papir za posebne namjene združeni su unutar iste grupe proizvoda.	Novinski papir i papir za posebne namjene nemaju slične izlazne karakteristike i pripadaju različitim kategorijama proizvoda. Ako organizacija primjenjuje kreditni sustav, može se odlučiti za održavanje kreditnog računa za vlakna namijenjena za ponovnu upotrebu i dodijeliti ga različitim grupama proizvoda (npr. novinski papir i valoviti papir) uzimajući u obzir primjenjive faktore pretvorbe prije prodaje s FSC kreditnim tvrdnjama.
Ploče od iverice bez premaza, ploče od iverice s premazom od melaminskog papira	×	Uspostavljena je jedna grupa proizvoda uključujući ploče od iverice bez premaza i ploče od iverice s premazom od melaminskog papira.	Ploče od iverice bez premaza i ploče od iverice s premazom od melaminskog papira su različiti proizvodi i kao takvi se moraju tretirati kao različite grupe proizvoda.

Prilog B. Primjeri primjene FSC sustava kontrole (informativno)

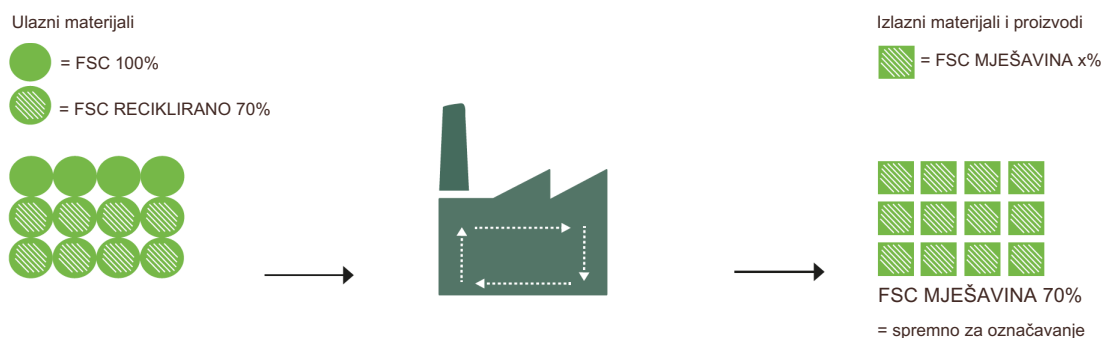
Sustav prijenosa

Primjer A: Grupe proizvoda s jednom vrstom ulaznih materijala.

Određivanje FSC izlazne tvrdnje: U gornjem primjeru se koristi jedna vrsta ulaznog materijala, stoga se pripadajuća tvrdnja (FSC 100%) prenosi na izlazne materijale i proizvode.

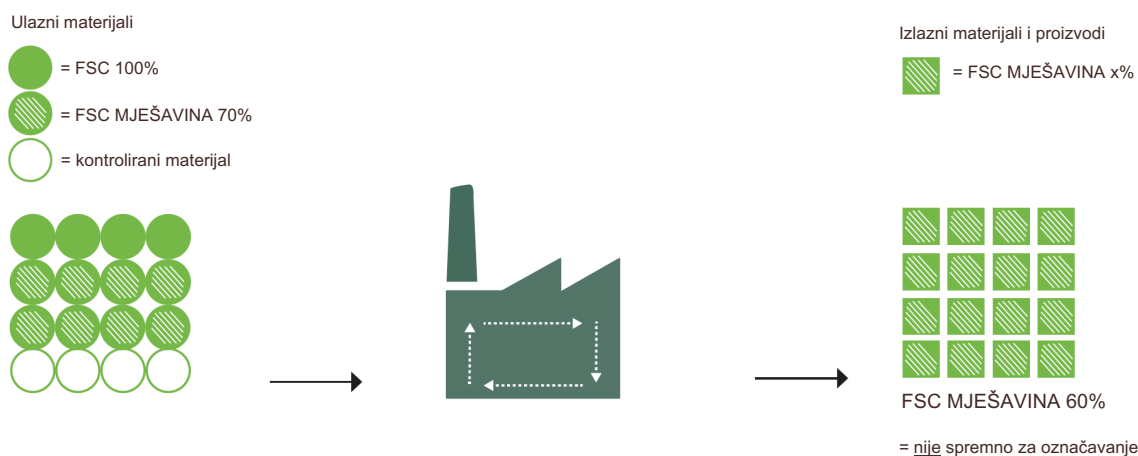
Primjer B: Grupe proizvoda s kombinacijom dviju ili više vrsta ulaznih materijala (različite kategorije materijala).

Određivanje FSC izlazne tvrdnje: Prema zahtjevima navedenim u tablici D, kombinacija izvornog materijala (FSC 100%) i materijala namijenjenog za ponovnu upotrebu (FSC RECIKLIRANO x%) u sustavu prijenosa rezultira FSC MJEŠAVINA x% tvrdnjom za izlazne materijale i proizvode (pogledajte definiciju za FSC MJEŠAVINA).

Postotni sustav

Primjer C: Grupe proizvoda s kombinacijom dviju ili više vrsta ulaznih materijala (različite kategorije materijala).

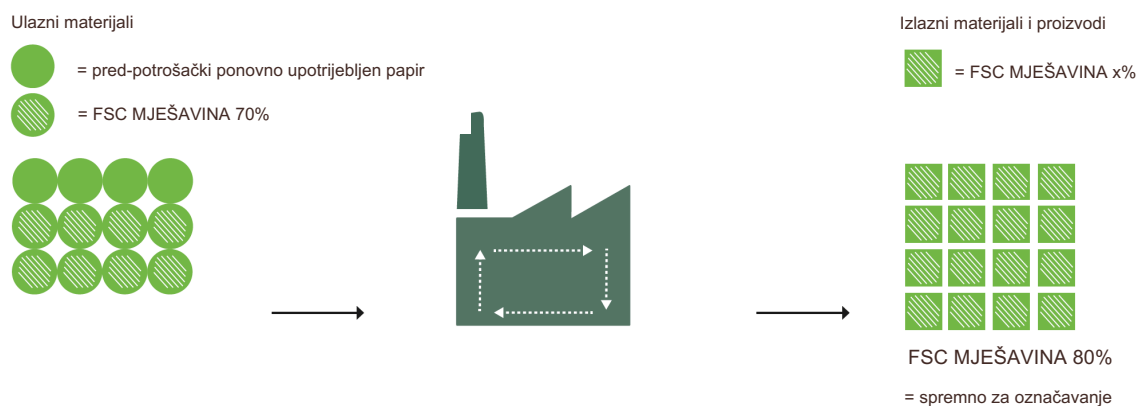

FSC tvrdnja za izlazne materijale i proizvode:

4 jedinice FSC 100% ulaznog materijala 8 jedinica FSC MJEŠAVINA 70% ulaznog materijala 4 jedinice kontroliranog ulaznog materijala	}	$\frac{(4 * 1) + (8 * 0,7) + (4 * 0)}{4 + 8 + 4} * 100\% = \frac{4 + 5,6 + 0}{16} * 100\% = 60\%$
--	---	---

Određivanje FSC izlazne tvrdnje: U gornjem primjeru kombinirane su tri različite vrste materijala (FSC 100%, FSC MJEŠAVINA 70% i FSC Kontrolirano drvo) što rezultira FSC MJEŠAVINA tvrdnjom za izlazne materijale i proizvode (pogledajte definiciju za FSC MJEŠAVINA).

Primjer D: Grupe proizvoda s kombinacijom dviju ili više vrsta ulaznih materijala (različite kategorije materijala).

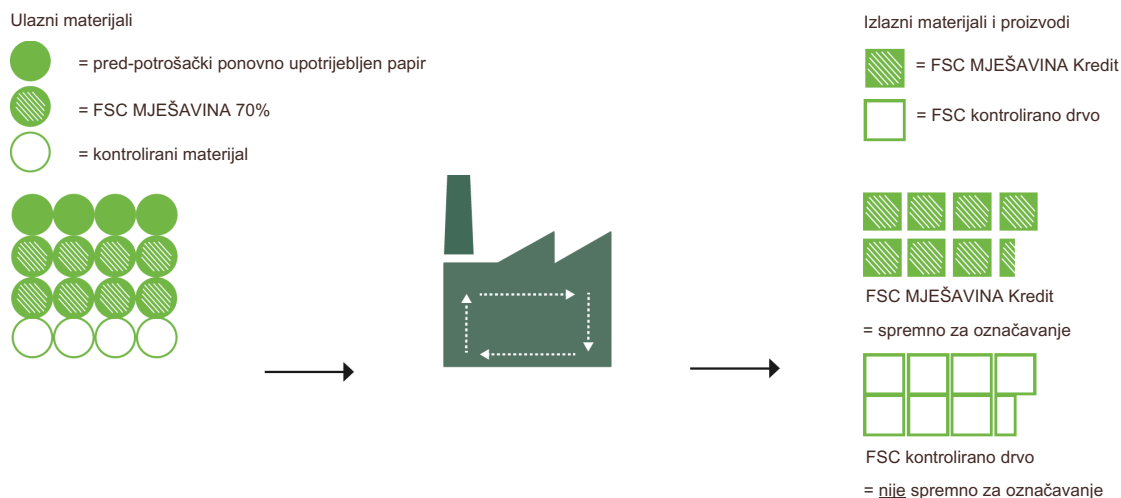
FSC tvrdnja za izlazne materijale i proizvode:

4 jedinice pred-potrošačkog ponovno upotrijebljenog papira 8 jedinica FSC MJEŠAVINA 70% ulaznog materijala	}	$\frac{(4 * 1) + (8 * 0,7)}{4 + 8} * 100\% = \frac{4 + 5,6}{12} * 100\% = 80\%$
---	---	---

Određivanje FSC izlazne tvrdnje: U gornjem primjeru, kombinacija pred-potrošačkog ponovno upotrijebljenog papira i FSC MJEŠAVINA 70% rezultira FSC MJEŠAVINA tvrdnjom za izlaze materijale i proizvode.

Kreditni sustav

Primjer E: Grupe proizvoda s kombinacijom dviju ili više vrsta ulaznih materijala (različite kategorije materijala).

Broj izlaznih jedinica koje se mogu prodati s „FSC MJEŠAVINA Kredit“ tvrdnjom izračunava se na sljedeći način:

4 jedinice pred-potrošačkog ponovno upotrijebljenog papira	}	$(4 \times 1) + (8 \times 0,7) + (4 \times 0) = 4 + 5,6 + 0 = 9,6$ jedinica FSC MJEŠAVINA Kredit
8 jedinica FSC MJEŠAVINA 70% ulaznog materijala		
4 jedinice kontroliranog materijala		
		Ostatak od 6,4 jedinica se može prodati kao „FSC kontrolirano drvo“

Određivanje FSC izlazne tvrdnje: U gornjem primjeru, kombinacija ponovno upotrijebljenog materijala (pred-potrošački ponovno upotrijebljen papir) i izvornih materijala (FSC MJEŠAVINA 70% i FSC Kontrolirano drvo) rezultira FSC MJEŠAVINA tvrdnjom za izlazne materijale i proizvode (pogledajte definiciju za FSC MJEŠAVINA).

Prilog C. Primjeri komponenata proizvoda koje trebaju biti certificirane (normativno)

Sve komponente proizvoda koje su izrađene od, ili sadrže materijale podrijetlom iz šuma koji su ugrađeni u proizvod kako bi ispunili svoju funkciju za specifične potrebe potrošača moraju biti certificirane. Sve certificirane komponente proizvoda moraju biti u skladu s definicijom prihvatljivosti za ulazne materijale (npr. FSC 100%, FSC Kontrolirano drvo, itd.), a količine materijala u obujmu ili težini se moraju računati prilikom izračuna sastava FSC proizvoda određujući mogućnost označavanja proizvoda s FSC oznakom na proizvodu.

Šumske komponente koje imaju sekundarne funkcije u proizvodu (npr. za prijevoz, zaštitu itd.) ne trebaju biti certificirane ukoliko nisu dodane proizvodu s funkcionalnom svrhom (npr. ako će proizvod imati oštećenu funkciju uklanjanjem ove sekundarne komponente, tada i ovu sekundarnu komponentu treba certificirati).

Pakiranje izrađeno od šumskih ulaznih materijala (npr. papir, drvo itd.) se smatra odvojenim elementom od unutrašnjeg proizvoda. Stoga organizacija može odabrati pojedinačnu certifikaciju samo pakiranja ili njezinog sadržaja, ili i pakiranja i sadržaja.

FSC generator oznaka omogućuje stvaranje oznaka s određenim tvrdnjama o vrsti proizvoda (npr. drvo, papir, pakiranje). U slučajevima kada proizvod sadrži drvene i papirnate komponente koje su jasno odvojeni elementi, organizacija se može odlučiti za njihovu neovisnu certifikaciju, pod uvjetom da se odgovarajuće vrste proizvoda koriste na FSC oznaci. Da bi se izbjegao rizik pogrešnog tumačenja o tome koje su komponente proizvoda certificirane, preporučuje se dodatna izjava za pojašnjenje. Isto se odnosi na proizvode koji sadrže kombinaciju drvnih komponenata (npr. drvo, papir) i nedrvnih šumskih proizvoda (npr. ratan, pluto). U ovom slučaju, drvene komponente moraju biti certificirane, a nedrvni šumski proizvodi mogu biti necertificirani, pod uvjetom da FSC oznaka jasno označava FSC certificirane drvene komponente proizvoda (npr. drvena stolica izrađena od FSC certificiranog drva i necertificiranog ratana). U ovom slučaju, FSC oznaka mora naznačiti vrstu proizvoda drvo. Suprotna situacija nije moguća (drvena stolica gdje je certificiran samo nedrvni šumski proizvod, ali ne i drvo). Kada se šumske komponente ne mogu razlikovati (npr. papir koji sadrži i nedrvne šumske proizvode i drvo), obje moraju biti certificirane kako bi nosile FSC oznaku.

Tablica u nastavku pruži neke primjere praktične primjene komponenata proizvoda koje trebaju biti certificirane, ne obuhvaća sve mogućnosti FSC certificiranih proizvoda:

Tablica H. Primjeri komponenata koje trebaju biti certificirane

Primjeri proizvoda	Koje komponente proizvoda trebaju biti certificirane?	
Šibice i kutija šibica	Šibice	Da
	Kutija šibica	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Šibice i kutija šibica su različite komponente koje se mogu neovisno certificirati kada je tvrdnja na FSC oznaci dovoljno jasna da se izbjegnu pogrešne interpretacije. Međutim, kada su šibice i kutija šibica izrađeni od istog materijala (npr. papir), obje moraju biti certificirane da bi nosile FSC oznaku.	
Igre	Papirnate i drvene komponente	Da
	Priručnik s uputama	Prepušteno slobodnom izboru
	Pakiranje	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Drvene i papirnate komponente igre imaju funkcionalnu svrhu i stoga su komponente za koje je potrebna certifikacija. Međutim, moguć je i fleksibilniji pristup uz uvjet da se primijeni odgovarajuća tvrdnja na oznaci. Na primjer, kada su certificirane samo drvene	

	komponente, FSC oznaka će sadržavati tvrdnju „drvo“, a papirne komponente ne trebaju biti certificirane. S druge strane, kada su certificirane samo papirne komponente, FSC oznaka će sadržavati tvrdnju "papir", a drvene komponente ne trebaju biti certificirane. Priručnik s uputama i pakiranje nisu sastavni dio proizvoda i iz tog razloga ne trebaju biti certificirani.	
Knjige	Korice	Da
	Unutarnji papir	Da
	Omot knjige i navlake	Prepušteno slobodnom izboru
	Traka na omotu knjige	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Korice knjige i unutarnji papir potrebni su za postizanje funkcije proizvoda, pa će iz tog razloga moraju biti certificirani. Dodatni predmeti kao što su omoti, navlake i traka nisu potrebni za postizanje funkcije proizvoda i stoga ih nije potrebno certificirati.	
Bilježnice	Korice	Da
	Ljepljivi papirnat listovi	Da
	Unutarnji papir	Da
	Obrazloženje: Korice bilježnice, unutarnji papir i ljepljivi papirnat listovi su trajne komponente proizvoda i potrebni su za postizanje funkcije proizvoda. Stoga sve ove komponente moraju biti certificirane.	
Časopisi	Korice	Da
	Unutarnji papir	Da
	Umetci	Prepušteno slobodnom izboru
	Odvojive promotivne naljepnice	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Korice časopisa i unutarnji papir potrebni su za postizanje funkcije proizvoda i stoga moraju biti certificirani. Umetci i odvojive promotivne naljepnice nisu potrebni za postizanje funkcije proizvoda i stoga, neovisno o načinu učvršćivanja (vezano, zalijepljeno, labavo itd.), ne trebaju biti certificirani.	
Toaletni papir	Toaletni papir	Da
	Kartonska rola	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Toaletni papir je komponenta koju potrošač traži radi ispunjenja određene potrebe. Kartonska rola metoda je distribucije ili prijevoza papira i može se odvojiti od proizvoda bez narušavanja njegove funkcije. Iz tog razloga kartonsku rolu ne treba certificirati. Ista se argumentacija odnosi na sve papirne proizvode koji se prodaju u rolama i namotajima (npr. namotaji od papira, valjani termo papir, papirnatu ručnici).	
Kutija maramica	Maramice	Da
	Kutija	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Papirna maramica je komponenta koju potrošač traži radi ispunjenja određene potrebe. Kutija je način distribucije ili prijevoza papira i može se odvojiti od proizvoda bez narušavanja njegove funkcije. Iz tog razloga kutiju ne treba certificirati.	
Namještaj	Namještaj	Da
	Pakiranje	Prepušteno slobodnom izboru
	Oznaka s cijenom ili promotivna oznaka	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Namještaj je komponenta koju potrošač traži radi ispunjenja određene potrebe. Pakiranje, oznaka s cijenom i promotivna oznaka imaju sekundarne funkcije u proizvodu i mogu se odvojiti od namještaja bez ugrožavanja njegove funkcije. Iz tog razloga pakiranje i oznaka s cijenom ili promotivna oznaka ne trebaju biti certificirani.	
Ljepljive oznake u listovima	Naljepnice	Da
	Papir za odvajanje	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Naljepnica je proizvod koji potrošač traži, a papir za odvajanje ima sekundarnu funkciju (prijevoz proizvoda). Stoga papir za odvajanje ne treba biti certificiran.	
Omotnice i papir za odvajanje	Omotnice	Da
	Papir za odvajanje	Prepušteno slobodnom izboru

	Obrazloženje: Omotnica je glavni proizvod koji potrošač traži i mora biti FSC certificirana. Papir za odvajanje ima sekundarnu funkciju i njegova certifikacija je prepuštena slobodnom izboru.	
Montažne kuće (ili cijele kuće koje se prodaju kao jedinica)	Stalne strukturne komponente kuće, uključujući podnice, krov, zidove, stepenice, prozore i vrata.	Da
	Ostali sekundarni drveni elementi (npr. namještaj, ormarići, wc daske, police, ograde, tapete).	Prepušteno slobodnom izboru
	Obrazloženje: Kuća koja se prodaje kao jedinica se može zatražiti kao FSC certificirani proizvod ako su certificirane sve trajne strukturne komponente izrađene od šumskih materijala koje se dodaju kući kako bi se zadovoljile određene potrebe potrošača (mjesto za život). Ostali sekundarni drveni elementi (npr. namještaj, ormarići, wc daske, police, ograde, tapete) nisu stalni dijelovi kuće. Stoga ih ne treba certificirati. Kuće izrađene od materijala koji nisu na bazi šume (npr. cigle) u koje su ugrađeni specifični drveni dijelovi (npr. vrata, podovi) se ne mogu predstavljati kao FSC certificirane kuće. Međutim, organizacija može pojedinačno označiti i promovirati ove komponente; ukazujući potrošačima na FSC certificirane elemente.	
Drveni podovi s umetcima od papira ili furnira	Drvo	Da
	Umetci od od papira ili furnira	Da
	Obrazloženje: Drvo i umetci od papira/furnira potrošačima nisu raspoznatljivi elementi i ne mogu se odvojiti bez narušavanja funkcije proizvoda. Stoga i drvo i umetci od papira ili furnira moraju biti certificirani kako bi se moglo tvrditi da je pod FSC certificirani proizvod.	

Prilog D. Samoprocjena FSC temeljnih zahtjeva za rad (normativno)

Prema *FSC-STD-40-004 Certifikacija lanca sljedivosti*, organizacije moraju primijeniti FSC temeljne zahtjeve za rad na svoje certificirano poslovanje. FSC je odredio da kako bi to učinila, organizacija mora:

1. usvojiti i provoditi izjavu/e o politici koje obuhvaćaju FSC temeljne zahtjeve za rad; i
2. održavati ažurnu samoprocjenu u kojoj organizacija opisuje kako primjenjuje FSC temeljne zahtjeve za rad na svoje poslovanje.

U nastavku su dane smjernice o tome kako organizacija može ispuniti ove zahtjeve.

Zahtjevi

FSC je razvio niz zahtjeva koji se primjenjuju na sve CoC certificirane organizacije. Oni su sljedeći:

FSC temeljni zahtjevi za rad⁴

7.1 Prilikom primjene FSC temeljnih zahtjeva za rad, organizacija mora uzeti u obzir prava i obveze utvrđene nacionalnim zakonodavstvom, istovremeno ispunjavajući ciljeve zahtjeva.

7.2 Organizacija ne smije koristiti dječji rad.

7.2.1 Organizacija ne smije zapošljavati radnike mlađe od 15 godina ili ispod minimalne dobi kako je navedeno nacionalnim ili lokalnim zakonima ili propisima, ovisno o tome koja je dob veća, osim kako je navedeno u 7.2.2.

7.2.2 U zemljama u kojima nacionalni zakoni ili propisi dopuštaju zaposlenje osoba starosti između 13 i 15 godina na lakšim poslovima, takvo zaposlenje ne bi smjelo ometati školovanje niti štetiti njihovom zdravlju ili razvoju. Naročito tamo gdje djeca podliježu zakonima o obveznom obrazovanju, ona smiju raditi samo izvan školskog vremena tijekom uobičajenog dnevnog radnog vremena.

7.2.3 Nitko mlađi od 18 godina nije zaposlen na opasnim ili teškim poslovima, osim u svrhu obuke u skladu s odobrenim nacionalnim zakonima i propisima.

7.2.4 Organizacija mora zabraniti najgore oblike dječjeg rada.

7.3 Organizacija mora ukloniti sve oblike prisilnog i obvezatnog rada.

7.3.1 Radni odnosi su dobrovoljni i temelje se na uzajamnom pristanku, bez prijetnje kaznom.

7.3.2 Nema dokaza o bilo kakvoj praksi koja ukazuje na prisilni ili obvezatni rad, uključujući, ali ne ograničavajući se na sljedeće:

- fizičko i seksualno nasilje
- dužnički rad
- zadržavanje plaće/uključujući plaćanje naknada za zaposlenje i ili plaćanje depozita za započinjanje zaposlenja
- ograničenje pokretljivosti/kretanja
- zadržavanje putovnice i osobnih dokumenata
- prijetnje denuncijacijom.

7.4 Organizacija mora osigurati da nema diskriminacije pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja.

7.4.1 Praksa zapošljavanja i obavljanja zanimanja nije diskriminirajuća.

⁴ Izvor: FSC izvješće o generičkim kriterijima i pokazateljima temeljenim na načelima ILO-ovih (Međunarodna organizacija rada) temeljnih konvencija (2017).

7.5 Organizacija mora poštovati slobodu udruživanja i efektivno pravo na kolektivno pregovaranje.

7.5.1 Radnici mogu osnovati ili se pridružiti radničkim organizacijama po vlastitom izboru.

7.5.2 Organizacija poštuje punu slobodu radničkih organizacija na sastavljanje svojih ustava i pravila.

7.5.3 Organizacija poštuje prava radnika na bavljenje zakonitim radnjama povezanim s osnivanjem, pridruživanjem ili pomaganjem radničkoj organizaciji ili da se suzdrže od istih, te neće diskriminirati ili kazniti radnike zbog ostvarivanja tih prava.

7.5.4 Organizacija pregovara sa zakonito osnovanim radničkim organizacijama i/ili propisno odabranim predstavnicima u dobroj vjeri i uz najbolje napore da postigne kolektivni ugovor.

7.5.5 Kolektivni ugovori se provode tamo gdje postoje.

Izjava o politici

FSC zahtijeva da organizacija ima i provodi jednu ili više izjava o politici koje obuhvaćaju FSC temeljne zahtjeve za rad (gore). Mnoge organizacije već imaju izjave ili provedene politike koje pokrivaju načela i prakse navedene u FSC temeljnim zahtjevima za rad, a takve izjave i provedene politike se smiju koristiti za dokazivanje sukladnosti s normom lanca sljedivosti.

Prihvatljiva izjava ne mora biti doslovno recitiranje FSC temeljnih zahtjeva za rad. Izjava samo treba pokriti opseg načela navedenih u FSC temeljnim zahtjevima za rad. Međutim, samo puko davanje izjave, uključujući doslovno navođenje FSC temeljnih zahtjeva za rad nije dovoljno. Umjesto toga, izjava ili izjave moraju biti popraćene ispunjenom samoprocjenom u kojoj organizacija ukazuje na svoju sukladnost s opsegom FSC temeljnih zahtjeva za rad i provedbu izjave/a o politici u organizaciji. Izjava/e o politici mora biti popraćena dokumentacijom koja ukazuje na njezinu provedbu.

Na primjer, organizacija koja ima izjavu o politici koja zabranjuje zapošljavanje osoba mlađih od 18 godina, udovoljava zahtjevu za posjedovanje politike koji pokriva odredbu 7.2 (zabrana dječjeg rada). Organizacija bi i dalje trebala pružiti dokaze, uključujući dokumentaciju u samoprocjeni, kako bi demonstrirala provedbu te izjave o politici.

Samoprocjena

Upute: Svaka organizacija mora izvršiti samoprocjenu u kojoj opisuje kako primjenjuje FSC temeljne zahtjeve za rad na svoje poslovanje. Certifikacijsko tijelo koristi samoprocjenu kako bi usmjerilo audit te in situ provjeru sukladnosti s normom. FSC je osmislio ovaj postupak kao učinkovito i isplativo sredstvo za provjeru sukladnosti sa zahtjevima, istovremeno osiguravajući poštivanje važećih zakona. Proces koristi znanje organizacije o svom radu i primjenjivim zakonima koje pomaže auditoru prilikom dovršavanja audita.

Organizacija mora proglasiti da su izjave u samoprocjeni istinite i točne prema najboljem dostupnom saznanju. Organizacija koja svjesno daje lažne izjave u svojoj samoprocjeni može rezultirati suspenzijom ili ukidanjem certifikata.

Organizacija mora odgovoriti što je moguće potpunije i istinitije na pitanja u samoprocjeni. Organizacije moraju odrediti relevantne dokumente i druge materijale koje auditor može pregledati kako bi provjerio referenciranu izjavu u samoprocjeni.

NAPOMENA: Za CoC certifikate više lokacija ili grupne CoC certifikate, središnji ured mora biti odgovoran za dovršavanje samoprocjene za sve uključene lokacije unutar područja primjene certifikata.

Ključno za FSC temeljne zahtjeve za rad je njihova interakcija s primjenjivim nacionalnim zakonima. Očekuje se da će se organizacije u svakom trenutku pridržavati važećih nacionalnih zakona. Međutim, u nekim situacijama nacionalni zakoni dopuštaju radnje koje su zabranjene FSC temeljnim zahtjevima za rad ili daju prava organizaciji koja mogu rezultirati ponašanjem koje je u suprotnosti s načelima FSC-a. U tim se situacijama od organizacije očekuje da dužno razmotri prava i obveze utvrđene nacionalnim zakonima, istovremeno ispunjavajući ciljeve zahtjeva. Kako postići tu ravnotežu nije uvijek jasno, a

najbolje se postiže objašnjenjem koje nositelj certifikata nudi u samoprocjeni. U rijetkim slučajevima odgovor može zahtijevati analizu sukladnosti s primjenjivim zakonima kako bi se certifikacijskom tijelu pružila jasna slika, a ta bi analiza trebala biti uključena kao dio odgovora.

Primjeri pitanja koja mogu biti korisna prilikom ispunjavanja samoprocjene:

FSC je pružio sljedeća otvorena pitanja koja mogu biti korisna za organizaciju, uzimajući ih u obzir prilikom dovršavanja samoprocjene. Pitanja su podijeljena u četiri kategorije obuhvaćene FSC temeljnim zahtjevima za rad. Zahtijevana razina detalja će ovisiti o lokaciji operativnog mjesta organizacije, uključujući procjenu rizika organizacije i procjenu radnog okruženja. Ovaj popis pitanja nije iscrpan.

Kategorija	Pitanje
Dječji rad	- Koja je zakonska ili propisana minimalna dob u mjestu vašeg poslovanja? - Koje ste mjere poduzeli kako biste osigurali da se dječji rad ne koristi u vašem poslovanju? - Registrirate li dob (datum rođenja) svojih radnika i kako potvrđujete da je to stvarna dob? Provjeravate li identifikacijske dokumente? - Ako postoje zakonska ili regulatorna ograničenja koja bi prema vašem razumijevanju ograničila vašu sposobnost da ispunite zahtjev, opišite kako ublažavate ta ograničenja. - Ako zapošljavate radnike mlađe od 18 godina, opišite koje ste mjere poduzeli kako biste osigurali da ne obavljaju opasne ili teške poslove. Ako postoje zahtjevi za osposobljavanje i obrazovanje, navedite popratne dokumente. - Je li zakonski dopušteno zapošljavanje djece između 13 ili 15 godina? Zapošljavate li djecu između te dobi? Ako je odgovor na oba pitanja pozitivan, navedite mjere koje ste poduzeli kako biste osigurali da oni obavljaju samo lagane poslove koji nisu štetni za njihovo zdravlje ili razvoj i koji im omogućuju rad samo izvan školskog vremena.
Prisilni rad	- Opišite svoje postupke zapošljavanja i ugovaranja kako biste pokazali sukladnost s ovim načelom. - Dajete li zajmove ili predujmove na plaću koji bi zahtijevali da radnik produži rad izvan zakonskih ili ugovornih sporazuma? Ako da, možete li opisati kako u tom slučaju ublažavate rizik od dužničkog rada? - Kako osiguravate da se ne odbiju naknade za zaposlenje, ili da se ne izvršavaju uplate ili depoziti za započinjanje zaposlenja? - Kako osiguravate da radnici ne dožive bilo kakav oblik ograničenja kretanja? - Kako osiguravate da radnici u svakom trenutku imaju pristup svojim putovnicama i identifikacijskim dokumentima, istovremeno im nudeći sigurno mjesto za pohranu dokumenata? - Kako osiguravate da nema prijetnji denuncijacijom radnika vlastima?
Diskriminacija	- Kako osiguravate da plaće i drugi uvjeti rada nisu diskriminirajući? - Postoji li paritet omjera roda/dobi? - Imate li etnički raznoliku radnu snagu? - Imate li politike o nediskriminaciji? - Osiguravate li da svi zaposlenici imaju jednake mogućnosti za napredovanje? - Kako osiguravate da podnositelji zahtjeva imaju jednake mogućnosti za zaposlenje? - Ako postoje zakonska ili regulatorna ograničenja koja bi prema vašem razumijevanju ograničila vašu sposobnost poštivanja ovih zahtjeva, opišite kako ublažavate ta ograničenja?
Sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje	- Jesu li radnici organizirani u sindikat? Koliko vam je poznato, opišite zašto vjerujete da su radnici izabrali ili nisu izabrali da ih predstavlja sindikat. - Ako radnike zastupa sindikat, je li sindikat autonoman i neovisan? - Koji oblici predstavljanja radnika, osim sindikata, postoje na lokaciji? - Postoje li kolektivni ugovori koji štite radnike i ako postoje, kako osiguravate poštivanje takvih ugovora?

Samoprocjena FSC temeljnih zahtjeva za rad

Potvrda: Ja _____, ovim putem potvrđujem da su sljedeće izjave istinite i točne prema mojem najboljem saznanju, i svjestan/svjesna sam da svjesno davanje lažne izjave može rezultirati suspenzijom ili ukidanjem certifikata ili ne izdavanjem certifikata.

Ime

Datum

Dječji rad

Zahtjev	Pitanja	Odgovor
7.2 Organizacija ne smije koristiti dječji rad. 7.2.1 Organizacija ne smije zapošljavati radnike mlađe od 15 godina ili ispod minimalne dobi kako je navedeno nacionalnim ili lokalnim zakonima ili propisima, ovisno o tome koja je dob veća, osim kako je navedeno u 7.2.2. 7.2.2 U zemljama u kojima nacionalni zakoni ili propisi dopuštaju zaposlenje osoba starosti između 13 i 15 godina na lakšim poslovima, takvo zaposlenje ne bi smjelo ometati školovanje niti štetiti njihovom zdravlju ili razvoju. Naročito tamo gdje djeca podliježu zakonima o obveznom obrazovanju, ona smiju raditi samo izvan školskog vremena tijekom uobičajenog dnevnog radnog vremena. 7.2.3 Nitko mlađi od 18 godina nije zaposlen na opasnim ili teškim poslovima, osim u svrhu obuke u skladu s odobrenim nacionalnim zakonima i propisima.	a) Pridržava li se vaša organizacija odredbe 7.2? Ako je odgovor da, nastavite na c).	
	b) Ako je odgovor ne na a) gore, opišite kako ili zašto se vaša organizacija ne pridržava odredbe 7.2.	
	c) Za pojedince zaposlene na lokaciji/lokacijama koje nose certifikat, opišite kako vaša organizacija zna da je u skladu s odredbom 7.2.	
	d) Utvrdite sve dokumente ili druge zapise (i njihovu lokaciju) na koje se oslanjate kako biste potvrdili sukladnost s odredbom 7.2.	
	e) Utvrdite sve zakonske obveze za koje smatrate da mogu utjecati na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.2. Molimo opišite ih, i opišite kako utječu na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.2.	
	f) Priložite izjavu/e o politici vaše organizacije koja	

7.2.4. Organizacija mora zabraniti najgore oblike dječjeg rada.	obuhvaća odredbu 7.2.	
---	-----------------------	--

Prisilni rad

Zahtjev	Pitanja	Odgovor
7.3 Organizacija mora ukloniti sve oblike prisilnog i obvezatnog rada. 7.3.1 Radni odnosi su dobrovoljni i temelje se na uzajamnom pristanku, bez prijetnje kaznom. 7.3.2 Nema dokaza o bilo kakvoj praksi koja ukazuje na prisilni ili obvezatni rad, uključujući, ali ne ograničavajući se na sljedeće: • fizičko i seksualno nasilje • dužnički rad • zadržavanje plaće/uključujući plaćanje naknada za zaposlenje i ili plaćanje depozita za započinjanje zaposlenja • ograničenje pokretljivosti/kretanja • zadržavanje putovnice i osobnih dokumenata • prijetnje denuncijacijom.	a) Pridržava li se vaša organizacija odredbe 7.3? Ako je odgovor da, nastavite na c).	
	b) Ako je odgovor ne na a) gore, opišite kako ili zašto se vaša organizacija ne pridržava odredbe 7.3?	
	c) Za pojedince zaposlene na lokaciji/lokacijama koje nose certifikat, opišite kako vaša organizacija zna da je u skladu s odredbom 7.3.	
	d) Utvrdite sve dokumente ili druge zapise (i njihovu lokaciju) na koje se oslanjate kako biste potvrdili sukladnost s odredbom 7.3.	
	e) Utvrdite sve zakonske obveze za koje smatrate da mogu utjecati na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.3. Molimo opišite ih, i opišite kako utječu na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.3.	
	f) Priložite izjavu/e o politici vaše organizacije koja obuhvaća odredbu 7.3.	

Diskriminacija pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja

Zahtjev	Pitanja	Odgovor
7.4 Organizacija mora osigurati da nema diskriminacije pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja. 7.4.1 Praksa zapošljavanja i obavljanja zanimanja nije diskriminirajuća.	a) Pridržava li se vaša organizacija odredbe 7.4? Ako je odgovor da, nastavite na c).	
	b) Ako je odgovor ne na a) gore, opišite kako ili zašto se vaša organizacija ne pridržava odredbe 7.4.	
	c) Za pojedince zaposlene na lokaciji/lokacijama koje nose certifikat, opišite kako vaša organizacija zna da je u skladu s odredbom 7.4.	
	d) Utvrdite sve dokumente ili druge zapise (i njihovu lokaciju) na koje se oslanjate kako biste potvrdili sukladnost s odredbom 7.4.	
	e) Utvrdite sve zakonske obveze za koje smatrate da mogu utjecati na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.4. Molimo opišite ih, i opišite kako utječu na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.4.	
	f) Priložite izjavu/e o politici vaše organizacije koja obuhvaća odredbu 7.4.	

Sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje

Zahtjev	Pitanja	Odgovor
7.5 Organizacija mora poštovati slobodu udruživanja i efektivno pravo na kolektivno pregovaranje.	a) Pridržava li se vaša organizacija odredbe 7.5? Ako je odgovor da, nastavite na c).	
7.5.1 Radnici mogu osnovati ili se pridružiti radničkim organizacijama po vlastitom izboru.	b) Ako je odgovor ne na a) gore, opišite kako ili zašto se vaša organizacija ne pridržava odredbe 7.5.	
7.5.2 Organizacija poštuje punu slobodu radničkih organizacija na sastavljanje svojih ustava i pravila.	c) Za pojedince zaposlene na lokaciji/lokacijama koje nose certifikat, opišite kako vaša organizacija zna da je u skladu s odredbom 7.5.	
7.5.3 Organizacija poštuje prava radnika na bavljenje zakonitim radnjama povezanim s osnivanjem, pridruživanjem ili pomaganjem radničkoj organizaciji ili da se suzdrže od istih, te neće diskriminirati ili kazniti radnike zbog ostvarivanja tih prava.	d) Utvrdite sve dokumente ili druge zapise (i njihovu lokaciju) na koje se oslanjate kako biste potvrdili sukladnost s odredbom 7.5.	
7.5.4 Organizacija pregovara sa zakonito osnovanim radničkim organizacijama i/ili propisno odabranim predstavnicima u dobroj vjeri i uz najbolje napore da postigne kolektivni ugovor.	e) Utvrdite sve zakonske obveze za koje smatrate da mogu utjecati na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.5. Molimo opišite ih, i opišite kako utječu na vašu sposobnost pridržavanja odredbe 7.5.	
7.5.5 Kolektivni ugovori se provode tamo gdje postoje.	f) Priložite izjavu/e o politici vaše organizacije koja obuhvaća odredbu 7.5.	

Prilog E. Pojmovi i definicije

Za potrebe ove norme primjenjuju se pojmovi i definicije dani u *FSC Pojmovniku FSC-STD-01-002 EN* te pojmovi i definicije dani u nastavku:

Certifikacijsko tijelo: Tijelo koje vrši usluge procjene sukladnosti i koje se može podvrgnuti procesu akreditacije (prilagođeno iz ISO / IEC 17011: 2004 (E)).

Datum objave: Datum objave odobrenog FSC normativnog dokumenta na web stranici FSC-a (obično najmanje 90 dana prije datuma stupanja na snagu).

Datum stupanja na snagu: Datum kada objavljeni FSC normativni dokument postane primjenjiv za upotrebu.

Datum usvajanja: Datum kada je tijelo za odobravanje odobrilo FSC normativni dokument.

Dijete: Bilo koja osoba mlađa od 18 godina (Konvencija MOR-a 182, članak 2).

Dionik: Pogledajte definicije za „pogođeni dionik“ i „zainteresirani dionik“.

Diskriminacija: Uključuje - a) svako pravljenje razlike, isključenje ili davanje prvenstva na temelju rase, boje kože, spola, vjere, političkog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, seksualne orijentacije koje ima za posljedicu ukidanje ili narušavanje jednakosti mogućnosti ili tretmana u zaposlenju ili zanimanju; b) svako drugo pravljenje razlike, isključenje ili davanje prvenstva koje ima za posljedicu ukidanje ili narušavanje jednakosti mogućnosti ili tretmana u zaposlenju i zanimanju koje utvrdi zainteresirana članica nakon savjetovanja sa reprezentativnim organizacijama poslodavaca i radnika, ako one postoje, i drugih odgovarajućih tijela (preuzeto iz Konvencije MOR-a 111, članak 1).

Dobavljač: Pojedinaac, tvrtka ili druga pravna osoba koja organizaciji prodaje šumske ulazne materijale.

Dobra vjera u pregovaranju: Organizacija (poslodavac) i radničke organizacije nastoje što je više moguće postignuti sporazum, vode istinske i konstruktivne pregovore, izbjegavaju neopravdana odlaganja pregovora, poštuju zaključene sporazume i daju dovoljno vremena za raspravu i rješavanje kolektivnih sporova (Gerning B, Odero A, Guido H (2000), Kolektivno pregovaranje: Norme MOR-a i principi nadzornih tijela. Međunarodni ured rada, Ženeva).

Dodatni proizvod: (engl. co-product) Izlazni proizvod dobiven tijekom procesa primarne proizvodnje drugog (glavnog) proizvoda iz istih ulaznih materijala (npr. piljevina, drvena sječka dobivena tijekom obrade dasaka).

Dokument o dostavi: Dokument uz otpremu proizvoda koji fizički ili elektronički navodi opis, razred i količinu isporučenih proizvoda. Primjeri dokumenata o dostavi su dostavnice, otpremni dokumenti, prijevozni dokumenti ili liste pakiranja.

Dokument o prodaji: Pravni komercijalni instrument koji potvrđuje prodaju proizvoda (npr. račun, račun o kupoprodaji, ugovor o prodaji ili kreditno pismo), a služi kao zahtjev za plaćanjem i postaje vlasnički dokument kad se plati u cijelosti. Može biti u fizičkom ili elektroničkom obliku te identificira kupca i prodavatelja, prodane artikle i pripadajuće količine, datum prodaje i cijene.

Eurozona: Zemljopisna i ekonomska regija koja se sastoji od svih država članica Europske unije koje su usvojile euro (€) kao svoju nacionalnu valutu.

Faktor pretvorbe: Omjer količine materijala koji ulaze i napuštaju zadani proces obrade koji koristi organizacija. Faktor pretvorbe izračunava se dijeljenjem izlazne količine s ulaznom količinom i primjenjuje se ili na cijeli proizvod ili na svaku pojedinačnu komponentu proizvoda.

FSC 100%: FSC tvrdnja za proizvode koji su dobiveni iz FSC certificiranih prirodnih šuma ili nasada.

FSC certificiran materijal: Ulazni materijal koji je isporučen s FSC 100%, FSC MJEŠAVINA ili FSC RECIKLIRANO tvrdnjom od dobavljača s FSC certifikatom.

FSC certificiran proizvod: Proizvod koji udovoljava svim primjenjivim zahtjevima certifikacije i može se prodati s FSC tvrdnjom na računu, te se promovirati s FSC zaštićenim oznakama. FSC kontrolirano drvo se ne smatra FSC certificiranim proizvodom.

FSC Kontrolirano drvo: Materijal ili proizvod s FSC Kontrolirano drvo tvrdnjom.

FSC kredit: Količina proizvoda (obujam ili težina) koja se može prodati s kreditnog računa koristeći FSC MJEŠAVINA Kredit ili FSC RECIKLIRANO Kredit tvrdnju.

FSC MJEŠAVINA: FSC tvrdnja za proizvode koji se temelje na ulaznim materijalima jedne ili više od sljedećih kategorija materijala: FSC 100%, FSC MJEŠAVINA, FSC RECIKLIRANO, kontrolirani materijal, FSC Kontrolirano drvo, pred-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu, post-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu.

FSC temeljni zahtjevi za rad: Generički kriteriji i pokazatelji Međunarodne organizacije rada (MOR) koji su podcrtani u FSC izvještaju⁵ obuhvaćajući temeljna načela i prava na radu: sloboda udruživanja i učinkovito priznavanje prava na kolektivno pregovaranje; uklanjanje svih oblika prisilnog ili obveznog rada; učinkovito ukidanje dječjeg rada; i uklanjanje diskriminacije u pogledu zaposlenja i zanimanja.

FSC tvrdnja: Tvrdnja na dokumentima o prodaji i dostavi za FSC certificirane ili FSC kontrolirane proizvode. FSC tvrdnje su: FSC 100%, FSC MJEŠAVINA x%, FSC RECIKLIRANO x%, FSC MJEŠAVINA Kredit, FSC RECIKLIRANO Kredit, i FSC Kontrolirano drvo.

NAPOMENA: Grupe proizvoda koje su izrađene isključivo od ponovno upotrijebljenog materijala, kontroliranog materijala i/ili FSC kontroliranog drva ne ispunjavaju uvjete za prodaju s FSC MJEŠAVINA tvrdnjom.

FSC postotak (FSC%): Postotak ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji pojedine grupe proizvoda za određen period tvrdnje ili radni nalog prema postotnom sustavu.

FSC RECIKLIRANO: FSC tvrdnja za reciklirane proizvode koji su dobiveni isključivo iz ponovno upotrijebljenih materijala.

FSC sustav kontrole: Sustav koji se koristi za kontrolu količine proizvoda unutar grupa proizvoda koji se mogu prodati s FSC tvrdnjom. FSC sustavi kontrole su sustav prijenosa, postotni sustav te kreditni sustav.

FSC transakcija: Kupnja ili prodaja proizvoda s FSC tvrdnjom koja je navedena na dokumentima o prodaji.

Gotov proizvod: Proizvod koji neće biti podvrgnut daljnjoj transformaciji u smislu prerade, označavanja ili pakiranja prije namjeravane krajnje upotrebe ili prodaje krajnjem korisniku. Sastavljanje gotovih proizvoda, punjenje pakiranja i rezanje ne smatraju se transformacijom proizvoda, osim ako te aktivnosti ne uključuju prepakiranje, promjenu sastava FSC proizvoda ili ponovno označavanje.

NAPOMENA: Neki proizvodi se mogu, ali ne moraju, klasificirati kao gotovi proizvodi, ovisno o upotrebnoj namjeri kupca. Na primjer, drvo ili papir se neće klasificirati kao gotovi proizvodi ako se prodaju proizvođaču koji će te materijale dalje koristiti za stvaranje drugih proizvoda.

Grupa proizvoda: Proizvod ili skupina proizvoda koje određuje organizacija, a koji dijele osnovne ulazne i izlazne karakteristike i stoga se mogu kombinirati u svrhu kontrole FSC tvrdnja i oznaka za izlazne materijale i proizvode.

Integrirani sustav upravljanja: Sustav upravljanja poslovnim procesima koji organizaciji omogućuje korištenje integriranih aplikacija za upravljanje poslovanjem i svim podacima koji se odnose na kupnju FSC certificiranih materijala i proizvoda, zalihe, proizvodnju i prodaju, a certifikacijskom tijelu omogućuje audit na daljinu takvih podataka prikupljenih na više lokacija.

Ispitivanje vlakana: Niz tehnologija za identifikaciju drveta koji se koriste za identifikaciju obitelji, roda, vrste i podrijetla proizvoda od punog drva i vlakana.

Izlazni materijali i proizvodi: Sirovine, poluproizvodi ili gotovi proizvodi koje proizvodi i/ili isporučuje FSC certificirana organizacija s FSC tvrdnjom.

Izvođač: Pojedinaac, tvrtka ili druga pravna osoba koja je angažirana od strane organizacije za bilo koju aktivnost unutar područja primjene FSC CoC certifikata.

⁵ FSC izvještaj o generičkim kriterijima i pokazateljima temeljenim na načelima MOR-ovih temeljnih konvencija, 2017.

Izvorni materijal: (engl. virgin material) Primarni materijal podrijetlom iz prirodnih šuma ili nasada. Ova kategorija ne uključuje materijale namijenjene za ponovnu upotrebu.

Kategorija materijala: Razred izvornog ili ponovno upotrijebljenog materijala koji se može koristiti u FSC grupama proizvoda. Kategorije materijala su sljedeće: FSC 100%, FSC MJEŠAVINA, FSC RECIKLIRANO, FSC Kontrolirano drvo, kontrolirani materijal, pred-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu, post-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu.

Kolektivno pregovaranje: Dobrovoljni pregovarački postupak između poslodavaca ili organizacije poslodavaca i organizacije radnika, s ciljem reguliranja uvjeta zaposlenja putem kolektivnih ugovora (Konvencija MOR-a 98, članak 4).

Komponenta: Pojedinačni i prepoznatljivi dio sastavljenog proizvoda.

Kontrolirani materijal: Ulazni materijal isporučen bez FSC tvrdnje, za koji je procijenjeno da je u skladu sa zahtjevima norme *FSC-STD-40-005 Zahtjevi za nabavu kontroliranog drva*.

Kotrljajući prosječni postotak: FSC postotak izračunat za period tvrdnje za određenu grupu proizvoda koji se temelji na izračunu prosjeka određenog broja prethodnih perioda tvrdnja, ne duljim od 12 mjeseci.

Krajnji korisnik: Osoba ili organizacija koja kupuje i koristi proizvod, a ne ona koji ga proizvodi, prodaje i/ili njime trguje.

Kreditni račun: Zapisi vođeni od strane organizacije koja koristi kreditni sustav kontrole kojim se navode ulazne i izlazne količine kredita radi kontrole količine proizvoda koji ispunjavaju uvjete za prodaju s FSC MJEŠAVINA Kredit, FSC RECIKLIRANO Kredit ili FSC Kontrolirano drvo tvrdnjom.

Kreditni sustav: FSC sustav kontrole koji omogućuje prodaju dijela proizvodnje grupe proizvoda s kreditnom tvrdnjom koja odgovara količini ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji i primjenjivim faktorima pretvorbe.

Lakši poslovi: Nacionalnim zakonima ili drugim propisima se može dopustiti zaposlenje ili rad, na lakšim poslovima, osoba od 13 do 15 godina starosti koji a) izvjesno neće biti štetan za njihovo zdravlje ili razvoj; i b) nije takav da šteti njihovom pohađanju škole, sudjelovanju u programima profesionalne orijentacije ili izobrazbe odobrenim od strane nadležne vlasti ili njihovim sposobnostima da imaju korist od nastave koju pohađaju (Konvencija MOR-a 138, članak 7).

Lanac sljedivosti: (engl. Chain of Custody - CoC) Lanac sljedivosti predstavlja lanac opskrbe šumskog proizvoda od izvora u šumi (ili od mjesta gdje je materijal ponovno upotrijebljen, u slučaju recikliranog materijala) do krajnjeg korisnika ili mjesta gdje se proizvod prodaje s FSC tvrdnjom i/ili oznakom. CoC uključuje svaku etapu od nabave, obrade, trgovine i distribucije, gdje prelazak na sljedeću etapu u lancu sljedivosti podrazumijeva promjenu vlasništva nad proizvodom.

Lokacija: (engl. site) Pojedinačna funkcionalna cjelina organizacije koja se nalazi na jednom fizičkom mjestu, a koja se geografski razlikuje od ostalih jedinica iste organizacije. Pod-lokacija (engl. sub-site) organizacije može se međutim smatrati dijelom lokacije ako je ona njezino proširenje bez vlastite funkcije kupnje, obrade ili prodaje (npr. skladištenje na daljinu). Lokacija nikada ne može sadržavati više od jedne pravne osobe. Izvođači s kojima se surađuje u okviru sporazuma o podugovaranju (npr. podugovorna skladišta) ne smatraju se lokacijama. Tipični primjeri lokacija su postrojenja za obradu ili trgovinu kao što su proizvodne lokacije, prodajni uredi ili skladišta u vlasništvu organizacije.

Mali proizvođač: Jedna ili više gospodarskih jedinica šume koje ispunjavaju SLIMF kriterije (norma FSC-STD-01-003a) te ostvaruju pravo na korištenje oznake FSC Small and Community. Za nositelje grupnog FM certifikata koji uključuje gospodarske jedinice šume koje nisu SLIMF, samo gospodarske jedinice šume kategorizirane kao SLIMF smatraju se malim proizvođačima.

Materijal namijenjen za ponovnu upotrebu: (engl. reclaimed material) Materijal koji bi se inače mogao odložiti kao otpad, ali je umjesto toga sakupljen i ponovo uspostavljen kao ulazni materijal, kao zamjena za izvorni materijal, za ponovnu upotrebu, recikliranje ili ponovno usitnjavanje u proizvodnom procesu ili drugoj komercijalnoj primjeni. Ulazni materijali sljedećih kategorija materijala klasificirani su kao materijali namijenjeni za ponovnu upotrebu: FSC RECIKLIRANO, post-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu i pred-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu. Ova

kategorija isključuje ponovnu upotrebu ostataka netaknutih šuma kao što je povraćeno drvo i drugih organskih materijala proizvedenih izvan šumskog ekosustava (npr. poljoprivredni ostaci).

Na proizvodu: (engl. on product) Izraz se primjenjuje za bilo koju oznaku ili etiketu vezanu uz FSC certifikaciju koja se primjenjuje na proizvodu ili pakiranju. Primjeri oznaka ili etiketa na proizvodu uključuju oznake proizvoda, šablone, brandove, informacije na maloprodajnom pakiranju o malim nefiksiranim proizvodima (npr. olovke), na zaštitnom pakiranju i plastičnom omotu.

Nacionalni zakoni: Cjelokupni niz primarnih i sekundarnih zakona (akata, uredbi, statuta, dekreta), koji se primjenjuje na nacionalnom teritoriju, kao i sekundarni propisi i tercijarni upravni postupci (pravila/zahtjevi) koji izravno i eksplicitno proizlaze iz ovih primarnih i sekundarnih zakona.

Najgori oblici dječjeg rada: Obuhvaća a) sve vrste ropstva ili ropstvu slične prakse, kao što je prodaja djece i trgovina djecom, dužničko ropstvo i kmetstvo, te prisilni ili obvezni rad, uključujući prisilno ili obvezno novačenje djece za njihovo korištenje u oružanim sukobima; b) korištenje, podvođenje ili nuđenje djeteta za prostituciju, proizvodnju pornografskog materijala ili pornografske priredbe; c) korištenje, podvođenje ili nuđenje djeteta za nezakonite djelatnosti, a osobito za proizvodnju droge i trgovinu drogom na način definiran odgovarajućim međunarodnim ugovorima; d) rad koji bi, zbog svoje naravi i okolnosti u kojima se obavlja, mogao štetiti zdravlju, sigurnosti i moralu djece (Konvencija MOR-a 182, članak 3).

Nedrvni šumski proizvod: Svaki šumski proizvod osim drva (drvna građa), uključujući ostale materijale dobivene od drveća, poput smole i lišća, kao i bilo koji drugi biljni i životinjski proizvod. Primjeri uključuju, ali nisu ograničeni na bambus, sjeme, plodove, orašaste plodove, med, palme, gumu, pluto, ukrasne biljke i druge proizvode koji potječu iz šumskog ekosustava.

Nesukladan proizvod: Proizvod ili materijal za koji organizacija ne može dokazati da ispunjava važeće zahtjeve FSC certifikacije i zahtjeve za određivanje FSC tvrdnje.

Neutralan materijal: Materijal koji dolazi izvan šumskog ekosustava (tj. nešumski materijal). Primjeri su nedrvna biljna vlakna ili lignificirani materijali (npr. lan koji se koristi u proizvodnji ploča klasificiranih kao drvene ploče ili ploče od kompozitnog proizvoda) te sintetizirani ili anorganski materijali (npr. staklo, metal, plastika, punila, bjelila). Neutralni materijali ne uključuju nedrvne šumske proizvode i povraćeno drvo. Neutralni materijali koji se koriste u FSC grupama proizvoda izuzeti su od zahtjeva u svrhu kontrole lanca sljedivosti. Nakon što se nešumski materijal uvrsti unutar područja primjene FSC certifikata, FSC će odrediti i komunicirati kada se nešumski materijal više ne može klasificirati kao neutralan materijal.

Razredi proizvoda: Kategorije dodijeljene proizvodima koji imaju istu ili sličnu funkcionalnu upotrebu i/ili nomenklaturu (npr. drvo), ali različite tehničke ili vizualne karakteristike (npr. drvo s nekoliko čvorova obično se razvrstava u drugu kategoriju od drva bez čvorova).

Online platforma za tvrdnje: (engl. online claims platform – OCP) FSC digitalna platforma na kojoj se bilježe transakcije FSC certificiranih proizvoda od strane nositelja FSC certifikata u svrhu provjere transakcija.

Organizacija koja podugovara posao: (engl. contracting organization) Pojedinaac, tvrtka ili druga pravna osoba koja koristi usluge izvođača (podugovarača) za bilo koje aktivnosti unutar područja primjene FSC CoC certifikata.

Organizacija: Osoba ili subjekt koji je nositelj FSC certifikata ili podnosi zahtjev za certifikaciju i stoga je odgovoran za dokazivanje sukladnosti s primjenjivim zahtjevima na kojima se temelji FSC certifikacija.

Period tvrdnje: Razdoblje koje je organizacija odredila za svaku grupu proizvoda u svrhu podnošenja određene FSC tvrdnje. Minimalno trajanje perioda tvrdnje je vrijeme potrebno za završetak serijske proizvodnje, uključujući prijem, pohranu, obradu, označavanje i prodaju izlaznog proizvoda.

Područje primjene: Grupe proizvoda, lokacije i aktivnosti jedne organizacije koje su uključene u postupak vrednovanja od strane FSC akreditiranog certifikacijskog tijela, zajedno sa normama certifikacije prema kojima se provodi audit.

Podugovaranje: (engl. outsourcing) Postupak podugovaranja internog poslovnog procesa (tj. aktivnosti ili zadataka koji proizvode određenu uslugu ili proizvod) kod druge organizacije. Aktivnosti podugovornih poslova obično se odvijaju izvan objekata organizacije. Međutim, organizacija smije sklopiti sporazume o podugovaranju s drugim tvrtkama koje posluju unutar istog objekta u slučaju kada organizacija nema kontrolu ili nadzor nad aktivnostima koje izvodi izvođač radova.

Pogođeni dionik: Svaka osoba, skupina osoba ili entitet koji je ili bi mogao biti podložan učincima aktivnosti organizacije. Primjeri uključuju, ali nisu ograničeni na radnike, osobe, skupine osoba ili entiteta koji se nalaze ili rade u operacijama i na lokacijama organizacije.

Post-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu: Šumski materijal koji je preuzet iz potrošačkog ili komercijalnog proizvoda kojeg su koristili pojedinac, domaćinstvo, ili objekt (komercijalni, industrijski ili institucionalni) u ulozi krajnjeg korisnika proizvoda.

Postotni sustav: FSC sustav kontrole koji omogućava prodaju izlaznih proizvoda s FSC tvrdnjom koja odgovara udjelu ulaznih materijala koji doprinose tvrdnji unutar određenog radnog naloga ili tijekom određenog perioda tvrdnje.

Postupak: Specifičan način obavljanja aktivnosti ili procesa.

Potvrda transakcije: Potvrda od strane certifikacijskog tijela i/ili Accreditation Services International (ASI) organizacije da su izlazne FSC tvrdnje izdane od strane nositelja certifikata ispravne i da su u skladu s ulaznim FSC tvrdnjama izdanih od strane njihovih trgovačkih partnera.

Povraćeno drvo (engl. salvaged wood): drvo koje je:

- prirodno oboreno (npr. od utjecaja oluje ili snijega);
- posječeno i nakon toga izgubljeno ili napušteno (npr. trupci koji su potonuli na dno rijeke ili jezera dok su bili u transportu, oborena stabla koja nikad nisu bila skupljena, trupci koji su isplivali na obalu);
- posječeno u druge svrhe, a ne u svrhu proizvodnje drva (npr. uklanjanje voćnjaka, čišćenje cesta i sakupljanje u gradu);
- potopljeno vodom i napušteno kao posljedica umjetnih akumulacija i izgradnje brane.

Za potrebe nadzora kao i korištenja FSC oznaka, povraćeno drvo smatra se izvornim (virgin) materijalom i mora se procijeniti kao kontrolirani materijal ili prodavati kao drvo s oznakom FSC kontrolirano drvo.

Pred-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu: Šumski materijal koji je preuzet iz procesa sekundarne proizvodnje ili daljnje industrijske proizvodnje, u kojem materijal nije namjerno proizveden, nepodoban je za krajnju upotrebu i ne može se ponovo koristiti na licu mjesta u istom proizvodnom procesu koji ga je stvorio.

Prisilni ili obvezni rad: Rad ili usluga koji se zahtijevaju od bilo koje osobe pod prijetnjom bilo koje kazne i za koju se navedena osoba nije dobrovoljno ponudila (Konvencija MOR-a 29, članak 2.1).

Pritužba: Izraz nezadovoljstva bilo koje osobe ili organizacije izdan u pisanom obliku u vezi sa sukladnosti certificirane organizacije sa zahtjevima certifikacije. Pritužba mora biti vezana uz područje primjene CoC certifikata organizacije i sadržavati ime i kontaktne podatke podnositelja pritužbe, jasan opis problema i dokaze koji podržavaju svaki element ili aspekt pritužbe.

Prihvatljivi ulazni materijal: izvorni i ponovno upotrijebljeni ulazni materijal podoban za ulazak u određenu FSC grupu proizvoda ovisno o kategoriji materijala.

Prijelazno razdoblje: Razdoblje (obično jedna godina) nakon dana stupanja na snagu u kojem se postupno uvodi nova verzija FSC normativnog dokumenta i paralelno s time se postupno ukida stara verzija (gdje ona postoji). Kako bi se omogućilo postupno uvođenje, obje verzije vrijede tijekom razdoblja koje se preklapa. Šest mjeseci nakon završetka prijelaznog razdoblja certifikati izdani prema staroj verziji normativnog dokumenta smatraju se nevažećima.

Primarna proizvodnja: Svaka obrada koja pretvara trupce ili drvnu sječku u druge proizvode. Za proizvode od drvne sječke i vlakana, primarna proizvodnja uključuje proizvodnju celuloze i papira iz trupaca ili drvne sječke.

Proizvod od drvne sječke i vlakana: Proizvod u kojem su svi ulazni materijali od drva sjeckani ili odvojeni (npr. pulpa, papir, materijali za tisak, karton, iverica, vlaknasta ploča).

Proizvod od punog drva: Proizvod koji se sastoji od čvrstog komada drva (npr. trupac, greda, daska).

Proizvođač iz zajednice: Gospodarska jedinica šume koja udovoljava sljedećim kriterijima posjedovanja i gospodarenja te stoga ispunjava uvjete za korištenje oznake FSC Small and Community:

Posjedovanje: Zakonsko pravo na upravljanje gospodarskom jedinicom šume (npr. vlasništvo, dugoročni zakup, koncesija) postoji na razini mjesne zajednice, a primjenjuje se na:

- a) članove mjesne zajednice koji su domorodački⁶ ili tradicionalni narodi⁷; ili
- b) gospodarsku jedinicu šume koja ispunjava kriterije⁴ za male šume i šume niskog intenziteta gospodarenja (SLIMF).

Gospodarenje: Zajednica aktivno upravlja gospodarskom jedinicom šume usuglašenim naporima (npr. u okviru plana gospodarenja šumama zajednice) ili zajednica daje ovlaštenje za upravljanje gospodarskom jedinicom šume trećoj strani (npr. upravitelj prirodnih resursa, izvođači, tvrtke koje se bave proizvodnjom šumskih proizvoda).

Ako zajednica odobri gospodarenje šumama trećoj strani, kriteriji 1 i 2 ili 3 moraju biti ispunjeni:

1. zastupnička institucija zajednice⁵ ima zakonsku odgovornost za postupak sječe; i
2. zajednica izvršava sječu; ili
3. zastupnička institucija zajednice odgovorna je za odluke o gospodarenju šumama te prati i nadzire poslovanje i izvršenje poslova.

NAPOMENA: Šuma se može nalaziti u šumi mijese zajednice i/ili na pojedinačno dodijeljenim zemljištima sve dok se pravo za korištenje šume nalazi na razini zajednice (npr. meksički "ejidosi" – zemljišta zajednice koja se nalaze na periferiji te se zajednički koriste, brazilski prirodni rezervati održivog razvoja).

Radnici⁸: Sve zaposlene osobe, uključujući javne zaposlenike, kao i 'samozaposlene' osobe. To uključuje honorarne i sezonske zaposlenike svih rangova i kategorija, uključujući radnike, administratore, nadzornike, rukovoditelje, zaposlenike izvođača, kao i samozaposlene izvođače i podugovarače (Izvor: Konvencija MOR-a 155, Konvencija o zaštiti na radu, 1981.).

Radnička organizacija: Svaka organizacija radnika za promicanje i zaštitu interesa radnika (prilagođeno iz Konvencije MOR-a 87, članak 10). Važno je napomenuti da se pravila i smjernice o sastavu radničke organizacije razlikuju od zemlje do zemlje, posebno u odnosu na one koji se smatraju

⁶ Definicija domorodačkih naroda u FSC načelima i kriterijima za gospodarenje šumama (verzija 5, nacrt 5): „Ljudi i skupine ljudi koji se mogu identificirati ili karakterizirati na sljedeći način: Ključna karakteristika ili kriterij je samo-identifikacija kao domorodački narod na razini pojedinca i prihvatanje takve zajednice kao svog člana; povijesni kontinuitet s pretkolonijalnim i/ili pre-naseljenim društvima; snažna povezanost s teritorijima i okolnim prirodnim resursima; različiti društveni, ekonomski ili politički sustavi; različiti jezik, kultura i uvjerenja; tvore ne-dominantne skupine društva; odlučni održavati i reproducirati svoje okruženje i sustave predaka kao karakteristični narodi i zajednice." Izvor: *Prilagođeno iz Trajnog foruma Ujedinjenih naroda o domorodačkim narodima, Objava 'Tko su domorodački narodi', listopad 2007.; Razvojna skupina Ujedinjenih naroda, 'Smjernice o problemima domorodačkih naroda' Ujedinjeni narodi 2009., Deklaracija Ujedinjenih naroda o pravima domorodačkih naroda, 13. rujna 2007.*

⁷ Definicija tradicionalnih naroda predložena u FSC načelima i kriterijima za gospodarenje šumama (verzija 5, nacrt 5): "Tradicionalni narodi su društvene skupine ili narodi koji se ne identificiraju kao domorodački narodi te koji tvrde pravo na svoju zemlju, šumu i druge resurse zasnovano na davno utvrđenom običaju ili tradicionalnom zanimanju i upotrebi." Izvor: *Forest Peoples Program (Marcus Colchester, 7. listopada 2009.)*

⁴ Pogledajte Zahtjeve za SLIMF (FSC-STD-01-003).

⁵ "Države se moraju savjetovati i surađivati s dotičnim domorodačkim narodima putem zastupničkih institucija zajednica s ciljem dobivanja njihovog slobodnog, pravovremenog i informiranog pristanka prije usvajanja i provedbe zakonodavnih ili administrativnih mjera koje na njih mogu utjecati." Izvor: Deklaracija Ujedinjenih naroda o pravima domorodačkih naroda Članak 19.

⁸ Definicija funkcija zaposlenika poput nadzornika se razlikuju od zemlje do zemlje. U situacijama kada zaposlenici imaju ovlasti, u interesu poslodavca ili uprave da angažiraju, premještaju, suspendiraju, otpuštaju, opozivaju, promiču, dodjeljuju, nagrađuju ili discipliniraju druge zaposlenike ili su odgovorni za njihovo usmjeravanje, postoji mogućnost da ne ispunjavaju uvjete za članstvom u sindikatima.

članovima prve klase, kao i one za koje se smatra da imaju moć "zapošljavanja i otpuštanja". Radničke organizacije teže razdvojiti udruživanje između onih koji mogu "zaposeliti i otpustiti" i onih koji ne mogu.

Sastavljeni proizvod: Proizvod koji je izrađen od dviju ili više šumskih komponenti (npr. čvrsto drvo i iverica), koje su sastavljene kako bi tvorile novi proizvod (npr. namještaj, glazbeni instrumenti, šperploča, laminirani proizvod i pakiranje ili tiskani materijali koji sadrže različite komponente papira).

Shema certifikacije šuma: Shema koja se temelji na razvoju norma za gospodarenje šumama i/ili norma za certifikaciju lanca sljedivosti šumskih proizvoda.

Sporazum o podugovaranju: Pismeni sporazum između ugovorne organizacije i izvođača o usluzi proizvodnje ili prerade FSC certificiranog proizvoda ili materijala, pri čemu ugovorna organizacija zadržava kontrolu i odgovornost za nabavu ulaznog materijala od dobavljača (koji naplaćuje) i za prodaju izlaznog proizvoda kupcu. Ulazni materijal može se otpremiti od ugovorne organizacije ili od dobavljača (koji dostavlja) izvođaču, a izlazni proizvod može se vratiti ili poslati od izvođača ugovornoj organizaciji ili kupcu ugovorne organizacije.

Sustav prijenosa: FSC sustav kontrole koji omogućuje prodaju izlaznih proizvoda s FSC tvrdnjom koja je identična ili niža od kategorije ulaznog materijala i, ako je primjenjivo, od najniže združene postotne ili kreditne tvrdnje.

Šumski proizvodi: Organski materijali i proizvodi koji su proizvedeni unutar šumskog ekosustava, uključujući drvene i nedrvne šumske proizvode.

Trgovac na malo: (engl. retailer) Organizacija koja prodaje gotove proizvode javnosti za upotrebu ili potrošnju, a ne za daljnju preprodaju.

Trgovac: Fizička ili pravna osoba koja kupuje i prodaje drvo i/ili nedrvne šumske proizvode i koja zakonito posjeduje robu. Trgovci ne provode nikakvu obradu ovih proizvoda, bilo izravno ili putem podugovaranja.

NAPOMENA: Sastavljanje gotovih proizvoda, sušenje drva korištenjem peći, punjenje pakiranja i rezanje po veličini ne smatra se obradom proizvoda.

Trgovački partner: Dobavljači i kupci organizacije za proizvode kupljene ili prodane s FSC tvrdnjom.

Uključena lokacija: (engl. participating site) Lokacija uključena unutar područja primjene certifikata više lokacija ili grupnog certifikata. Izvođači s kojima se surađuje unutar okvira sporazuma o podugovaranju ne smatraju se uključenim lokacijama.

Ulazni materijal koji doprinosi tvrdnji: Ulazni materijal koji se odnosi na utvrđivanje FSC MJEŠAVINA ili FSC REKILIRANO tvrdnje za proizvode koji su kontrolirani koristeći postotni ili kreditni sustav. Prihvatljivi ulazni materijali koji doprinose tvrdnji su sljedeći: FSC certificiran materijal, post-potrošački materijal namijenjen za ponovnu upotrebu i pred-potrošački papir namijenjen za ponovnu upotrebu (Napomena: ova zadnja kategorija isključuje ostale pred-potrošačke materijale namijenjene za ponovnu upotrebu, poput drva i pluta). Količina zaprimljenog ulaznog materijala s FSC MJEŠAVINA x% ili FSC REKILIRANO x% tvrdnjom koja se računa kao ulazni materijal koji doprinosi tvrdnji proporcionalna je postotku navedenom u dokumentima o prodaji dobavljača (npr. ako je 10 kg zaprimljeno s FSC MJEŠAVINA 70% tvrdnjom, samo 7 kg računa se kao ulazni materijal koji doprinosi tvrdnji). Potpuna količina ulaznog materijala zaprimljenog s FSC MJEŠAVINA Kredit ili FSC REKILIRANO Kredit tvrdnjom računa se kao ulazni materijal koji doprinosi tvrdnji (tj. 100% unosa).

Ulazni materijal: Sirovine, poluzavršeni proizvodi ili gotovi proizvodi koje nabavlja ili proizvodi organizacija te su ili fizički ušli u proizvodni proces ili se njima trguje unutar područja primjene FSC certifikata.

Vrsta proizvoda: Opći opis izlaznih proizvoda temeljen na klasifikacijskom sustavu navedenom u normi FSC-STD-40-004a *Klasifikacija FSC proizvoda*.

Zainteresirani dionik: Svaka osoba, skupina osoba ili entitet koji je pokazao interes ili se zna da ima interes za aktivnosti organizacije.

Zajedničko vlasništvo: Vlasnička struktura u kojoj su sve lokacije unutar područja primjene CoC certifikata u vlasništvu iste organizacije. Vlasništvo znači najmanje 51% udjela u vlasništvu nad lokacijama.

Zakonodavstvo o legalnosti drva: Nacionalno ili međunarodno zakonodavstvo uspostavljeno radi zabrane nezakonite trgovine šumskim proizvodima (npr. Uredba o utvrđivanju obveza gospodarskih subjekata koji stavljaju u promet drvo i proizvode od drva - EUTR, Lacey Act u SAD-u, Zakon o zabrani nezakonite sječe šuma u Australiji).

Zaposlenje i zanimanje: Uključuju pristup stručnom osposobljavanju, pristup zaposlenju i pojedinim zanimanjima, te uvjete i odredbe zaposlenja (Konvencija MOR-a 111, članak 1.3).

Forest Stewardship Council®

ic.fsc.org

FSC International Center GmbH
Charles-de-Gaulle-Straße 5 · 53113 Bonn · Germany

